

Vlaams
Parlement

stuk **755** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 27 oktober 2010 (2010-2011)

Beleidsbrief

Ruimtelijke Ordening

2010-2011

ingediend door de heer Philippe Muyters,
Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk,
Ruimtelijke Ordening en Sport

INHOUD

INLEIDING	5
MANAGEMENTSAMENVATTING	7
BELEIDSLIJN 1: BELEIDSCONTINUÏTEIT MET DE EFFECTIEVE UITVOERING EN KORTE TERMIJN HERZIENING VAN HET RSV	9
SD1: BELEIDSCONTINUÏTEIT MET DE EFFECTIEVE UITVOERING EN KT-HERZIENING VAN HET RSV	9
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	9
Actieprogramma voor werkjaar 2011	15
Initiatief 1 Lopende planningsprocessen en procedures voor ruimtelijke uitvoerings- plannen finaliseren en evalueren.....	15
Initiatief 2 Lopende procedure afronden en nieuwe gecoördineerde versie van het RSV publiceren	15
Initiatief 3 Gewestelijke processen opstarten in uitvoering van het RSV	15
Initiatief 4 Lopend onderzoek naar specifieke thema's afronden en verwerken.	17
BELEIDSLIJN 2 NIEUW STRATEGISCH LANGE TERMIJN RUIMTELIJK BELEIDSPAN MET PLANHORIZON 2020 EN DOORKIJK TOT 2050	18
SD2: VOORLOPIG VASTGESTELD L.T. RUIMTELIJK BELEIDSKADER	18
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	18
Actieprogramma voor werkjaar 2011	20
Initiatief 5 Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen concretiseren vanuit een participatief proces	20
Initiatief 6 Beleidsplan Ruimte Vlaanderen inbedden in Vlaanderen in Actie (ViA).....	21
Initiatief 7 Input verzekeren vanuit het wetenschappelijk onderzoek.....	21
Initiatief 8 Het Groenboek 'Beleidsplan Ruimte Vlaanderen' voeden vanuit overleg, buitenlandse ervaring- en onderzoekssporen en inter- gewestelijk dialoog	22
Initiatief 9 Ruimtelijke scenario's in afstemming met scenario-opbouw bij andere beleidsdomeinen	22
BELEIDSLIJN 3: PRIORITAIRE INHOUDELIJKE ACCENTEN.....	24
SD3: VERSTERKING VAN CREATIEVE STEDEN EN VITAAL PLATTELAND.	24
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	24
Actieprogramma voor werkjaar 2011	25
Initiatief 10 Voldoende groen in de stad garanderen via de verdere uitvoering van het RSV	25
Initiatief 11 Doorvertalen van de conclusies met betrekking tot sturings- modellen voor het wonen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. .	25
Initiatief 12 Initiatief rond hergebruik van leegstaande gebouwen en hoeves op het platteland	25

SD4: BESCHERMEN EN VERSTERKEN VAN DE OPEN RUIMTE, LAND- BOUW, NATUUR EN BOS	26
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	26
Actieprogramma voor werkjaar 2010-2011	28
Initiatief 13 Gebiedsgericht AGNAS-programma uitvoeren.....	28
Initiatief 14 Slim ruimtegebruik door hergebruik en omkeerbaar ruimtegebruik	28
Initiatief 15 Locatiebeleid hernieuwbare energie verder ontwikkelen.....	28
SD5: INVESTERINGEN MOGELIJK MAKEN DOOR RUIMTE OM TE ONDERNEMEN	28
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	29
Actieprogramma voor werkjaar 2011	30
Initiatief 16 Uitvoeren actieprogramma ENA	30
Initiatief 17 Opzetten monitoringssysteem in functie van de realisatie ijzeren voorraad	30
Initiatief 18 Ondersteunen opmaak kaderdecreet Ruimtelijke Economie	30
Initiatief 19 Winkelen in Vlaanderen.....	30
Initiatief 20 Implementatie van Brownfieldconvenanten en visienota	31
SD6: VLAANDEREN ALS SLIMME DRAAISCHIJF VOOR VERVOER EN LOGISTIEK	31
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	31
Actieprogramma voor werkjaar 2011	32
Initiatief 21 Meer ruimte laten voor uitbreiding van infrastructuur.....	32
Initiatief 22 Opzetten structureel overleg met mobiliteitsactoren.....	32
SD7: RUIMTELIJK BELEID GERICHT OP DUURZAAMHEID EN RUIMTELIJKE KWALITEIT	32
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	33
Actieprogramma voor werkjaar 2011	33
Initiatief 23 Samenwerking en uitbouwen van partnerschappen.....	33
Initiatief 24 Actieve promotie projectvergadering.....	33
Initiatief 25 Herwerken financiële instrumentarium	33
BELEIDSLIJN 4: HERDENKEN EN EEN VEREENVOUDIGING VAN HET INSTRUMENTARIUM.....	35
SD8: R.O. INSTRUMENTARIUM VOOR EN OP RITME VAN DE MAATSCHAPPIJ.....	35
Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	35
Actieprogramma voor werkjaar 2011	38
Initiatief 26 Het partnerschapsmodel verder doorvoeren in het ruimtelijk ordeningsbeleid	38
Initiatief 27 Maximale subsidiariteit via het implementeren van de interne staats- hervorming	39
Initiatief 28 Verder doorvertalen van internationale en Europese beleidslijnen	39
Initiatief 29 Versnellen van procedures: uitvoering van de visienota van de Vlaamse Regering	40
Initiatief 30 De digitale bouwaanvraag vorm geven.....	40
Initiatief 31 Integratie van de adviesprocedure SARO – VLACORO	40
Initiatief 32 Gefaseerde inwerkingstelling van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordering.....	41

Initiatief 33	Optimaliseren van de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen	41
SD9	EFFECTIEVE HANDHAVING MET VOLDOENDE HOGE HANDHAVINGSNIVEAUS	41
	Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010	41
	Actieprogramma voor werkjaar 2011	42
Initiatief 34	Monitoring van het handhavingsbeleid	42
Initiatief 35	Krachtdadige en gedifferentieerde handhaving	42
Initiatief 36	Partnerschap met sterke lokale besturen en wederzijds respect en vertrouwen	43
Initiatief 37	Inhoudelijke prioriteiten: vrijwaren van toekomstige RO – rechtvaardig omgaan met het verleden	43
Initiatief 38	Een modern communicatiebeleid uitbouwen op twee niveaus	43
BIJLAGE 1:	MOTIES EN RESOLUTIES 2009-2010	44
BIJLAGE2:	RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN	46
BIJLAGE 3:	REGELGEVINGSAGENDA – RUIMTELIJKE ORDENING .	52

Inleiding

De titel van de beleidsnota Ruimtelijke Ordening 2009-2014, *“Een ruimtelijk beleid voor en op het ritme van de maatschappij. Ambitieuw in een moeilijke context”* is een jaar verder in deze legislatuur nog steeds bijzonder actueel. De sociaal-economische situatie van Vlaanderen verbetert, maar de crisis laat zich nog altijd voelen. Tegelijk blijf ik samen met de voltallige Vlaamse Regering vasthouden aan de hoge ambities van de beleidsnota die gericht zijn op een dynamisch en toekomstgericht beleid voor de ruimtelijke ordening in Vlaanderen. De ruimtelijke structuur is zowel oorzaak als gevolg van de maatschappelijke en sociaal-economische dynamiek. Daarom blijft een ruimtelijk beleid voor en op het ritme van de maatschappij een noodzaak. De voortdurend wijzigende maatschappelijke uitdagingen, trends en evoluties vereisen een aangepast en proactief ruimtelijk beleid.

Mijn beleid is gebaseerd op vier grote krachtlijnen.

Ten eerste blijft het streven naar beleidscontinuïteit een belangrijk uitgangspunt. Dat principe vertaalt zich conform het regeerakkoord naar concrete acties zoals de effectieve uitvoering en de korte termijn herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). Beleidscontinuïteit betekent ook dat al verder in de toekomst gekeken wordt en dat er dus werk wordt gemaakt van een nieuw strategisch beleidsplan. Dat laatste heb ik ondertussen omgedoopt tot het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV).

Ten tweede blijft ook het herdenken en vereenvoudigen van het instrumentarium binnen de ruimtelijke ordening een belangrijke prioriteit. Concreet wil dit zeggen dat ik wil inzetten op instrumenten die functioneren op het ritme van de maatschappij en die niet alleen volgend maar vooral anticiperend zijn. Ruimtelijk beleid moet immers realisatiegericht zijn en moet kansen creëren en opportuniteiten benutten. Het spreekt voor zich dat ik hiermee verder zal bouwen op de conclusies die geformuleerd werden door de regeringscommissie Investeringsprojecten onder voorzitterschap van gouverneur Cathy Berx en de parlementaire ad-hoc commissie onder voorzitterschap van dhr. Johan Sauwens.

Een derde centraal principe gaat uit van de stelling dat ruimtelijke ordening pas optimaal kan functioneren indien alle betrokkenen en sectoren hun verantwoordelijkheid opnemen. Dit is het partnerschapsmodel waarbij vertrokken wordt van de gelijkwaardigheid van alle partners eerder dan van een hiërarchische, bevoogdende en controlerende houding. Ik wil daarbij vanuit mijn bevoegdheid ruimtelijke ordening vanuit de eigen invalshoeken faciliterend optreden ten aanzien van ruimtelijke processen binnen verwante beleidsdomeinen zoals economie, mobiliteit, onroerend erfgoed, landbouw en natuur. In de plaats treden van die sectoren behoort niet tot mijn ambitie.

Ten vierde wil ik eenzelfde lijn doortrekken naar de verschillende bestuursniveaus. Responsabilisering van lokale besturen was het afgelopen werkjaar een belangrijke beleidslijn en zal dat ook blijven. Conform de voorstellen in het groenboek interne staatshervorming dient Vlaanderen zich te focussen op de strategische en gewestelijke beleidslijnen en verantwoordelijkheden. Lokale besturen ontwikkelen hun eigen beleid en nemen hiervoor de verantwoordelijkheid. Ze krijgen ook de ruimte om eigen accenten leggen en de hoofdlijnen verder te verfijnen.

De beleidsbrief Ruimtelijke Ordening heeft zoals elk jaar een dubbel doel. De verwezenlijkingen van het afgelopen werkjaar worden opgelijst. Daarnaast – en dit is belangrijker – wordt vooruit gekeken

naar de beleidslijnen en initiatieven voor het komende jaar. De sociaal-economische context die ik hierboven aanhaalde, moet ons ook in 2011 aanzetten tot een ambitieus, kwalitatief, faciliterend en maatschappelijk gedragen ruimtelijk beleid.

Het volgende werkjaar wordt een eerste kantelmoment waarbij de focus van de lopende processen uit de vorige legislatuur overgaat in het vormgeven aan de maatschappij en de ruimte van morgen. 2011 wordt dan ook het jaar waarin de fundamenteen worden gelegd voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

In mijn beleidsnota heb ik vier beleidslijnen uitgetekend met strategische en operationele doelstellingen waarmee ik het beleid vorm wil geven. In wat volgt wordt deze structuur aangehouden en wordt naast de verwezenlijkingen van het afgelopen jaar ingegaan op de initiatieven die ik per strategische doelstelling dit jaar zal nemen.

Philippe Muyters

Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Managementsamenvatting

De beleidsbrief is gestructureerd rond de 4 beleidslijnen van de beleidsnota.

De **eerste beleidslijn** stelt de continuïteit van het beleid met de effectieve uitvoering en korte termijn herziening van het RSV centraal.

Het afgelopen werkjaar werd ingezet op de verdere afbakening van de stedelijke gebieden (VSGB, Antwerpen, Brugge, Leuven en Hasselt-Genk), de verdere uitwerking van de poorten (Oostende, Gent, Zeebrugge, Zaventem) en de gebieden van de economische structuur (ENA). Ook werd geïnvesteerd in planprocessen m.b.t. verkeers- en vervoersinfrastructuur (missing links, spoorvervoer en openbaar vervoer). Inzake AGNAS werd dmv een projectstructuur ingezet op de realisatie van de afbakening natuurlijke en agrarische structuur. Ook voor gemeenschapsvoorzieningen, delfstoffen en toeristische infrastructuur (o.a. golf), militaire domeinen en gevangenissen werden (plan)processen gevoerd. Tevens werd het proces van de korte termijn herziening van het RSV verder gezet.

Dit werkjaar worden deze lopende processen vergezet, afgewerkt en geëvalueerd waar nodig. Andere planprocessen worden opgestart ook deze geïnitieerd vanuit andere beleidsdomeinen (bv. BOD, gevangenis Beveren, AGNAS, Oosterweelverbinding). Tevens finaliseer ik de lopende korte termijn herziening. Ik werk ook de onderzoeken af die werden opgestart rond een aantal actuele thema's, zoals de selectie van kleinstedelijke gebieden, perspectieven voor de vrijkomende militaire domeinen of het beleidskader voor hernieuwbare energie.

Via mijn **tweede beleidslijn** zet ik in op het nieuw strategisch lange termijn ruimtelijk beleidsplan met planhorizon 2020 en doorkijk tot 2050, het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV).

Naast de mededeling van 23 juli 2010, met plan van aanpak, heb ik tevens een onderzoek laten uitvoeren naar de effectiviteit van de uitvoering van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen en in het bijzonder het RSV. Als actie voor dit werkjaar wil ik een Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen verder concretiseren vanuit een participatief proces. Dit proces is ook ingebed in Vlaanderen in Actie waarbij ik een ViA-ronde tafel organiseer "*Hoe kan de ruimtelijke ordening vorm geven aan Vlaanderen als een Europese topregio*". Ik beschouw dit als formele start van het BRV. Naast input via het partnerschapsmodel voorzie ik ook wetenschappelijk input vanuit het Steunpunt Ruimte en Wonen, ondermeer inzake het gebruik van scenario's, en ga ik in overleg met Brussel en Wallonië voor gewestgrensoverschrijdende thematieken.

Met mijn **derde beleidslijn** leg ik de belangrijkste inhoudelijke accenten.

Ter ondersteuning van creatieve steden en van een vitaal platteland onderzoek ik de mogelijkheden inzake het ruimtelijk sturen van wonen en neem ik een initiatief inzake hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland.

Inzake de bescherming en versterken van de open ruimte, landbouw, natuur en bos is het opgezette AGNAS-proces cruciaal en onderzoek ik de mogelijkheden inzake slim ruimtegebruik door hergebruik en omkeerbaar ruimtegebruik. Ook werk ik mee aan een locatiebeleid inzake hernieuwbare energie.

Inzake ruimte om te ondernemen voer ik dit werkjaar het actieprogramma van het ENA verder uit en zet ik een monitoringssysteem op om de IJzeren Voorraad te kunnen realiseren. Ook ondersteun ik de opmaak van een kaderdecreet ruimtelijke economie. In uitvoering van de winkelnota maak ik een omzendbrief ('kernversterking en winkellinten en ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van grootschalige detailhandel'). Tevens zullen de inplantingsmogelijkheden van detailhandelszaken op bedrijventerreinen via een aanpassing van het besluit over vergunningsplichtige functiewijzigingen

beperkt worden tot daartoe voorziene handelszones, waarvoor ik doorga met een actief aanbodbeleid. Komend werkjaar zal ik verder aandacht besteden aan de opvolging en begeleiding van de lopende Brownfieldconvenanten en de implementatie van de visienota Brownfields

Vlaanderen wordt tevens ontwikkeld als slimme draaischijf voor vervoer en logistiek. Tegen januari 2011 evalueer ik de toepassing van het besluit “kleine wijzigingen van algemeen belang” en formuleer ik voorstellen van aanpassing. Ik wil ook structureel overleg met de mobiliteitsactoren.

Ik zet ook in op een ruimtelijk beleid gericht op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Het afgelopen jaar werd specifiek de nadruk gelegd op kwalitatieve dienstverlening en kwaliteit in regelgeving en procedures. Dit werkjaar zet ik in op samenwerking en uitbouwen van partnerschappen (o.a. met Stedenbeleid, Vlaamse Landmaatschappij (VLM), agentschap Natuur en Bos en het agentschap Ondernemen). Ik ga ook de projectvergadering die sinds april 2010 operationeel is actief promoten. Tenslotte evalueer ik het financiële instrumentarium dat gekoppeld is aan het ruimtelijk beleid.

Met mijn **vierde beleidslijn** wil ik het instrumentarium herdenken en vereenvoudigen.

De Commissies Berx en Sauwens hebben aanbevelingen geformuleerd om tot versnelling en verbetering van procedures te komen. De Vlaamse regering richtte een Taskforce op om deze aanbevelingen te concretiseren. Dit resulteerde in een visienota inzake versnelling van investeringsprojecten van de Vlaamse regering op 15 oktober 2010. Ik zal actief meewerken aan de implementatie van deze visienota. Daarnaast wijs ik op een aantal versnellingen en vereenvoudigingen die met de inwerkingtreding van de VCRO al zijn ingevoerd (de zgn. Kleine werkenbesluit, melding en vrijstelling). Ook wordt verder geïnvesteerd in het project digitale bouwaanvraag.

Verder bouw ik het partnerschapsmodel verder uit, waarmee ik alle ruimtevrage sectoren op een gelijke wijze in de ruimtelijke afweging aan bod laat komen en ook hun verantwoordelijkheid laat opnemen. Parallel hiermee wil ik een maximale subsidiariteit via het implementeren van de principes van het groenboek interne staatshervorming. Ik wil ook voeling houden met de internationale en Europese beleidslijnen. Ik voorzie een integratie van SARO en VLACORO, waardoor de SARO de rol van strategisch adviesorgaan beter kan opnemen. Uiteraard ga ik ook verder met de gefaseerde inwerkingstelling van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en optimaliseer ik de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Tenslotte maak ik werk van een effectieve handhaving met voldoende hoge handhavingsniveaus. Afgelopen werkjaar werd het handhavingsplan goedgekeurd. Dit nieuwe plan bevat beleidsregels en het formuleert prioriteiten op Vlaams niveau. Ik wil voorliggend werkjaar inzetten op effectieve uitvoering van het handhavingsplan.

Beleidslijn 1: Beleidscontinuïteit met de effectieve uitvoering en korte termijn herziening van het RSV

In deze eerste beleidslijn wordt het accent gelegd op het verzekeren van de beleidscontinuïteit. Om deze beleidscontinuïteit te garanderen is de verdere effectieve uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (RSV) belangrijk. Om deze uitvoering verder te zetten is een verlenging van de planhorizon van het huidige RSV en is het bieden van een aantal oplossingen voor actuele knelpunten noodzakelijk. In dit kader is het van belang de lopende korte termijn herziening van het RSV zo snel mogelijk af te ronden.

SD1: Beleidscontinuïteit met de effectieve uitvoering en KT-herziening van het RSV

De effectieve uitvoering van het RSV verzekert de continuïteit in het beleid. Om de uitvoering van het RSV te kunnen finaliseren is een actualisatie en gedeeltelijke herziening noodzakelijk. Het doel hiervan is het verlengen van de planningshorizon en een oplossing bieden aan een aantal ruimtelijke knelpunten. Dit proces werd in de vorige legislatuur opgestart en zal conform het regeerakkoord worden afgerond. Uiteraard behoeven nieuwe problematieken die zich aandienen na de start van de korte termijn herziening en voor het in werking treden van het nieuwe lange termijn plan ook een oplossing (bv. eventuele actualisatie taakstellingen, vragen kleinstedelijke gebieden, gevangenissen, ruimte voor lokaal ondernemerschap, winkelthematiek, meervoudig gebruik onroerend erfgoed, locatiebeleid windenergie). Bekeken zal worden via welke planinitiatieven dit best gebeurt. Indien blijkt dat voor één of meerdere van deze aspecten een herziening van het RSV nodig is, zal ik deze herziening op korte termijn opstarten en laten beslissen. De resolutie van het Vlaams Parlement van 6 oktober 2010 (Stuk 650 (2009-2010) – Nr. 2) vraagt om voor de elementen die niet in de herziening van het RSV zijn opgenomen en die een dringend karakter hebben op basis van de maatschappelijke relevantie, beleidskaders te ontwikkelen, en die eventueel te vertalen in een extra kortetermijnherziening.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

Diverse planprocessen zijn afgelopen werkjaar opgestart en/of verder gezet. Omdat het verloop van deze processen veelal meer dan één werkjaar in beslag neemt, zal de komende periode nog heel wat ingezet worden op de verdere opvolging van de lopende planningsprocessen of procedures voor ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Gewestelijke processen

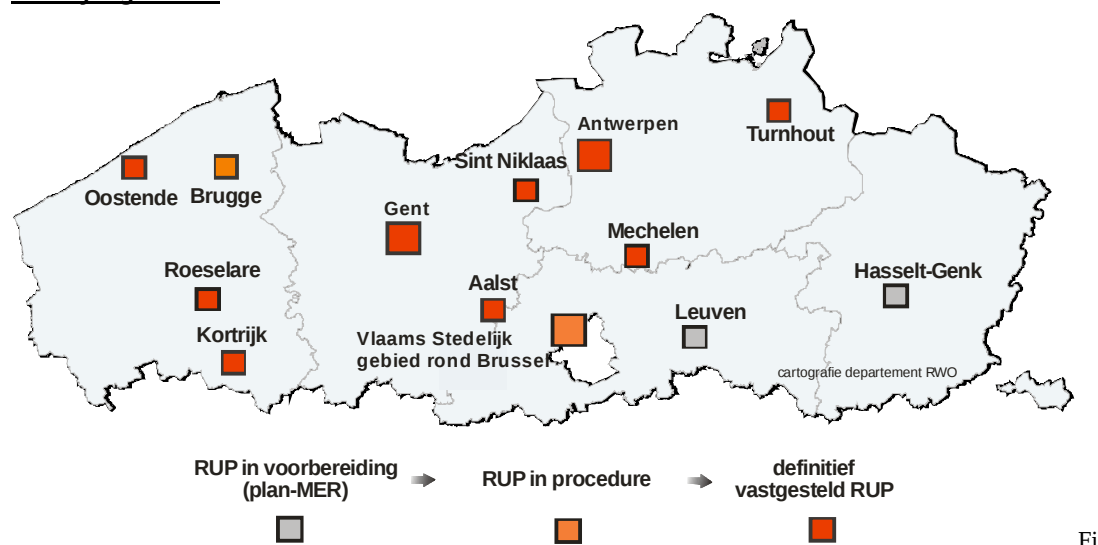
In bijlage 2 van dit document kan u in tabel 1 een oplistijng terugvinden van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen die het afgelopen werkjaar (periode midden juni 2009 – eind september 2010) definitief werden vastgesteld. In tabel 2 van de bijlage worden de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgelijst waarvoor een afronding van de procedure in het komende werkjaar gepland is.

In tabel 3 van de bijlage vindt u een overzicht van de opgestarte en lopende planningprocessen ter voorbereiding van de opmaak van ruimtelijk uitvoeringsplannen.

Naast de opstart, verderzetting en afronding van een aantal belangrijke planningsprocessen werden tevens stappen gezet om een aantal gewestelijke plannen die vernietigd werden door de Raad van State te hernemen. Dit was onder meer het geval voor het deelplan Parkbos (grootstedelijk gebied Gent) en delen van de regionaal stedelijke gebieden Roeselare en Turnhout.

Naast het volledige overzicht dat u kan terugvinden in de hierboven vermelde tabellen in bijlage, geef ik hieronder een beknopte bespreking met daarin de voor mij belangrijk verwezenlijkingen/accenten per thema.

Stedelijke gebieden

guur: Stand van zaken afbakening stedelijke gebieden (bron: RWO)

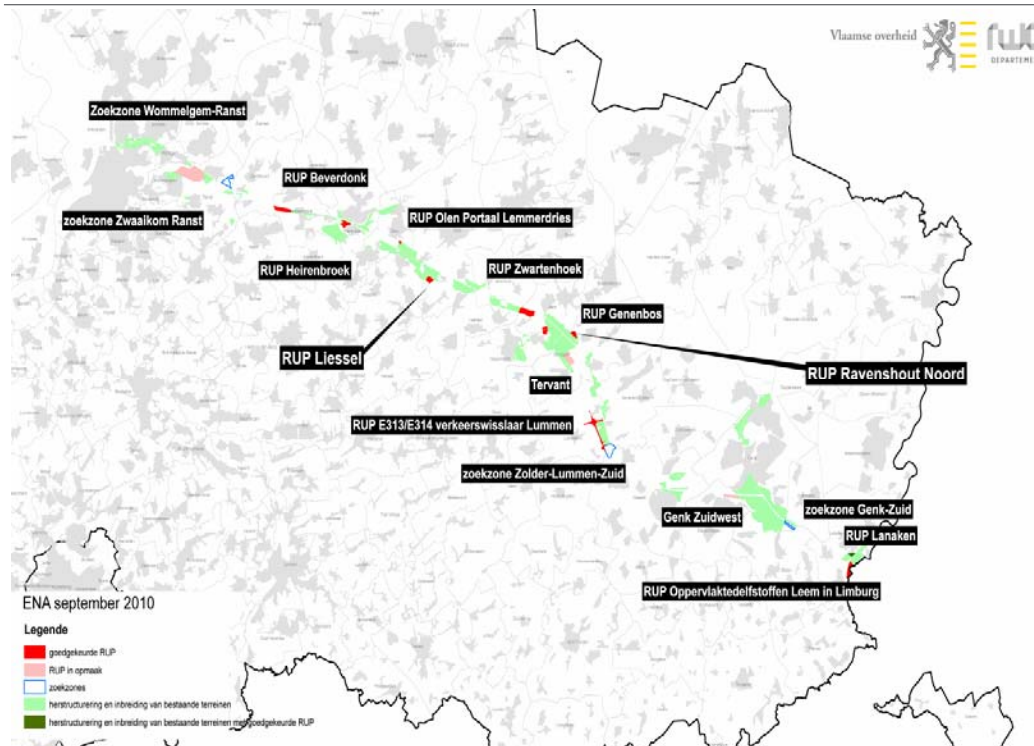
Voor de stedelijke gebieden heb ik me het afgelopen werkjaar geconcentreerd op de planningsprocessen voor het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB), het grootstedelijk gebied Antwerpen en de regionaalstedelijke gebieden Brugge, Leuven en Hasselt-Genk.

Poorten en gebieden van de economische structuur

Voor de poorten ben ik gestart met het RUP voor de afbakening van het zeehavengebied van Oostende en de tweede fase van de Gentse kanaalzone. In het afgelopen werkjaar werd ook het RUP “Afbakening zeehaven” van Zeebrugge definitief vastgesteld. Voor de problematiek van de uitbreiding van de transportzone te Zeebrugge en de VEN-compensatie Sashul wordt onderzocht of een actualisatie van het strategisch plan, dan wel een ad hoc aanpak het meest opportuun is. Voor de Antwerpse haven kan, nadat de gemotiveerde afweging is gemaakt van de milderende en natuurcompenserende maatregelen uit de plan-Mer, de plenaire vergadering plaatsvinden.

De internationale luchthaven van Zaventem is in het RSV als internationale poort gedefinieerd, waarvoor terreinen als luchthavengebied worden afgebakend. In die context heb ik voor de luchthaven van Zaventem aan verschillende initiatieven gewerkt zowel in het kader van het START-actieprogramma als in het kader van het VSGB. Tevens werd het RUP “Terminalzone” definitief vastgesteld.

Via het coördinatieplatform van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) heb ik gewerkt aan een 60-tal acties die zich in een verschillende fase van uitvoering bevinden. De reeds opgestarte planningsprocessen voor Genk Zuidwest en Tervant zullen het komende jaar verder gezet worden.

Figuur: stand van zaken ENA september 2010 (bron: RWO)

Om het verdere bestaan van bestaande regionale bedrijven te verzekeren zijn heel wat RUP's in procedure gebracht. Tijdens de komende periode staat een voorlopige of definitieve vaststelling van tal van plannen gepland.

Verkeers- en vervoersinfrastructuur

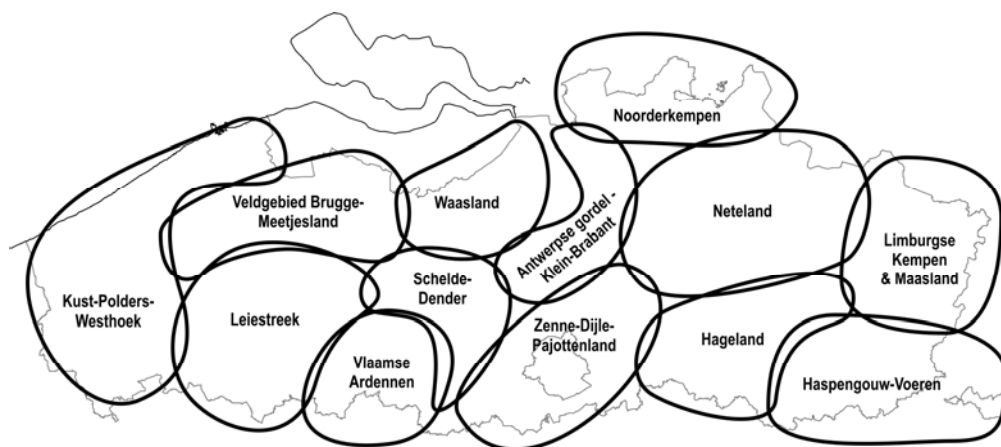
Het afgelopen werkjaar heb ik me geconcentreerd op diverse missing links van het wegennet waaronder de Noord-Zuid verbinding in Limburg en de Kempisch Noord-Zuid verbinding. Daarnaast heeft mijn administratie bijgedragen tot diverse planningsprocessen voor spoorinfrastructuur en openbaar vervoer (o.a. spoorbundel Oude Landen, tweede spoorontsluiting haven Antwerpen, diverse Spartacuslijnen). Ook ten behoeve van het pijp- en elektriciteitsleidingennetwerk werden plannen in procedure gebracht, verdergezet of afgerond.

Afbakening natuurlijke en agrarische structuur

Na de afronding van de visievormingsprocessen in alle dertien buitengebiedregio's in de eerste helft van 2009, heeft de Vlaamse Regering kennis genomen van de eindvoorstellen van gewenste ruimtelijke structuur. Ze keurde de herbevestiging van de gewestplannen, voor in totaal 2/3 van het agrarisch gebied (circa 538000 ha), samen met de operationele uitvoeringsprogramma's goed.

In de tweede helft van 2009 lag de prioriteit bij de opmaak en afronding van de RUP's voor de realisatie van een aantal overstromingsgebieden als onderdeel van het geactualiseerde Sigmapien. Via deze RUP's is in totaal circa 1000 ha bijkomend natuurgebied afgebakend. Ook in de regio

Haspengouw-Voeren werden RUP's in procedure gebracht waarbij circa 500 ha bijkomend natuurgebied en circa 1600 ha agrarisch gebied vastgelegd wordt. In bijlage 2 vindt U een overzicht van alle processen die kaderen in de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur waarin in het afgelopen werkjaar verdere stappen zijn gezet.

Figuur: 13 buitengebiedregio's (bron: RWO)

Gemeenschapsvoorzieningen in het buitengebied

In het buitengebied werden voor specifieke gemeenschapsvoorzieningen planningsprocessen opgestart. Ik denk in dit kader aan het proces voor de gevangenis te Beveren en de Remo-site te Houthalen.

Delfstoffen (ontginning)

Om ontginningen van delfstoffen in de toekomst mogelijk te maken ben ik gestart met de omzetting van bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen (BOD's) naar RUP's voor diverse sites.

Toeristische infrastructuur

Voor de toeristische infrastructuur is er werk gemaakt van planningsprocessen voor verschillende golfterreinen en voor het lokaal vliegveld Overboelare te Geraardsbergen.

Militaire domeinen

In het kader van het zogenaamde plan "voltooing transformatie" heeft de Federale regering beslist om een aantal militaire infrastructuren uit gebruik te nemen. De militaire overheid heeft een lijst van 77 te vervreemden terreinen ter beschikking gesteld aan de Vlaamse Regering met het oog op de herbestemming ervan. Op 23 april 2010 heb ik aan de Vlaamse regering een plan van aanpak voorgesteld (VR 2010 2304 MED.0189).

Gevangenissen

Op mijn voorstel heeft de Vlaamse regering op 20 november 2009 (VR 2009 2011 DOC.1349) een locatiekeuze gemaakt voor 2 nieuwe penitentiaire instellingen in Dendermonde en Beveren. Hierbij werd ook gesteld dat als de locatie Dendermonde op de helling komt te staan Aalst als alternatief verder onderzocht kan worden. Ook werd de stand van zaken van de psychiatrische centra te Gent en te Antwerpen genoteerd.

Korte termijn herziening RSV

Eind 2009 stelde de Vlaamse Regering de KT-herziening van het RSV voorlopig vast. Tijdens de periode van het openbaar onderzoek – die liep van 10 februari tot 11 mei 2010 – werden diverse inspraak- en informatievergaderingen georganiseerd. De SARO bracht op 8 september 2010 een gemotiveerd advies uit bij de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Het Vlaams parlement bracht hierover een advies uit aan de hand van een resolutie die werd aangenomen in de plenaire zitting van 6 oktober 2010.

Bij de voorlopige vaststelling heeft de Vlaamse Regering een achttal thema's zeer actueel geacht als gevolg van de prioriteiten van het regeerakkoord of van bepaalde maatschappelijke evoluties. Bij de voorlopige vaststelling van de korte termijn herziening wordt gesteld dat een 2^e korte termijn herziening zou worden opgestart bij de definitieve vaststelling, tenzij uit de lopende processen of uit bijkomend onderzoek blijkt dat deze thema's op afdoende wijze beantwoord worden. Voor elk van deze thema's is er het afgelopen werkjaar onderzoek opgestart om na te gaan welke oplossingen kunnen worden geboden.

Het afgelopen jaar werd een analyse gemaakt van het grondbeleid in Vlaanderen. Dit zal verder aangevuld worden tot een grond- en pandenbeleidsplan Vlaanderen, zoals bepaald in het decreet grond- en pandenbeleid. Dat proces zal verlopen via de filosofie van het partnerschapmodel; alle sectoren zullen bevroegd worden om input voor het beleidsmatig gedeelte aan te leveren en om het actieprogramma op te maken.

Strategische projecten in uitvoering van het RSV

De strategische projecten in uitvoering van het RSV hebben een belangrijke voorbeeldfunctie bij de realisatie van de principes van het RSV. Eigen aan deze projecten, die zowel in het stedelijke als in het buitengebied relevant zijn, is dat het meer omvattende projecten betreft van bovenlokaal niveau, met een duidelijke voorbeeld- en signaalfunctie. De projecten hebben bovendien een integraal karakter en dragen bij tot een functionele verwevenheid in het projectgebied. Het strategische project heeft tevens een administratief-institutionele complexiteit die de mogelijkheden van een lokaal bestuur voor de realisatie ervan overstijgt.

Provinciale processen

Van de in het RSV opgenomen selecties zijn het voeren van planprocessen m.i.v. het opmaken van ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de kleinstedelijke gebieden (zowel deze van provinciaal niveau als de structuurondersteunende) en de specifieke economische knooppunten aan de provincies toegewezen.

Wat betreft de kleinstedelijke gebieden kan samenvattend gerapporteerd worden dat de afbakeningsprocessen van alle gebieden lopende of afgerond is en dat de doorvertaling van de in het proces geformuleerde visie in een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan in voorbereiding (plan-MER), lopende of afgerond is voor 75% van de gebieden.

- In de provincie **Antwerpen** is het afbakeningsproces (visievorming) afgerond voor 4 kleinstedelijke gebieden. Van deze 4 hebben er reeds 2 een doorvertaling gekregen in RUP's (Hoogstraten en Lier). Het MER-onderzoek is lopende voor Mol en Geel. Het afbakeningsproces van de kleinstedelijke gebieden Heist-op-den-Berg, Herentals en Boom is lopende.
- In de provincie **Limburg** zijn de afbakeningsprocessen van alle geselecteerde kleinstedelijke gebieden afgerond, met uitzondering van de bipool Neerpelt-Overpelt. Ook de doorvertaling in een RUP voor de kleinstedelijke gebieden Sint-Truiden en Bree is afgerond. De procedure is lopende voor het kleinstedelijk gebied Lommel. Het milieu-onderzoek voorafgaand aan het RUP is lopende voor de kleinstedelijke gebieden Beringen, Maaseik en Maasmechelen.
- Van de geselecteerde kleinstedelijke gebieden in **Vlaams-Brabant** zijn de voorbereidende processen van Aarschot, Diest en Tienen afgerond. Het milieuonderzoek voor deze drie gebieden zou in 2010 afgerond worden, waarna de planprocedure wordt opgestart. Het afbakeningsproces is lopende voor het kleinstedelijk gebied Halle en zou op korte termijn opgestart worden voor Asse. Vermits Vilvoorde deel uitmaakt van het VSGB, wordt hiervoor geen apart planningsproces gevoerd.
- In **Oost-Vlaanderen** zijn de resultaten van het afgeronde afbakeningsproces reeds vertaald in een RUP voor de kleinstedelijke gebieden Eeklo, Oudenaarde, Ronse, Temse en Zottegem en is de RUP-procedure lopende voor Dendermonde. Voor de gebieden Deinze Geraardsbergen, Lokeren, Ninove en Wetteren is het milieu-onderzoek voorafgaand aan het RUP opgestart. Het afbakeningsproces voor het kleinstedelijk gebied Beveren is lopende.
- Van de geselecteerde gebieden in **West-Vlaanderen** tenslotte is het afbakeningsproces afgerond voor 8 van de 10 kleinstedelijke gebieden. De visie voor Blankenberge, Ieper en Poperinge is reeds doorvertaald in een RUP. Voor Diksmuide en Knokke-Heist is de procedure lopende en voor Tielt, Veurne en Waregem is het milieu-onderzoek opgestart. Voor de kleinstedelijke gebieden Menen en Torhout is het proces nog lopende.

Wat de specifieke economische knooppunten buiten de stedelijke gebieden en het ENA betreft, kan ik eveneens meedelen dat ca. 2/3^e van de provinciale RUP's zijn opgemaakt die uitvoering geven aan de selectie als economisch knooppunt.

- In de provincie **Antwerpen** is de visievorming voor de Brabantse Poort inmiddels afgerond. Voor de economische knooppunten Balen, Puurs en Willebroek zijn er diverse procedures opgestart en afgerond. Voor de economische knooppunten Arendonk, Bornem, Duffel en Malle moet het proces nog worden opgestart.
- In **Limburg** is de procedure afgerond voor het economische knooppunten Alken en Dilsen-Stokkem. Voor de knooppunten Hamont-Achel, Houthalen-Helchteren en Opglabbeek is er nog geen procedure opgestart.
- In **Vlaams-Brabant** is het milieuonderzoek lopende voor de twee geselecteerde specifieke economische knooppunten Londerzeel en Ternat, waarna de procedure kan worden opgestart.
- Van de 5 geselecteerde specifieke economische knooppunten in **Oost-Vlaanderen**, is de procedure afgerond voor Aalter, Maldegem en Zele en lopende voor Nazareth. Voor Kluisbergen is nog geen procedure opgestart.
- In **West-Vlaanderen** zijn 11 specifieke economische knooppunten geselecteerd. Voor 8 hiervan zijn één of meerdere ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt: Ardooie, Hooglede, Kortemark,

Meulebeke, Nieuwpoort, Staden, Wervik en Wingene. Voor Anzegem, Avelgem en Wielsbeke is dit nog niet gebeurd.

Gemeentelijke processen

Een volledige overzicht geven van alle planningprocessen op gemeentelijke niveau in dit document zou ons te ver leiden. Op dit ogenblik zijn er 45 gemeentelijke structuurplanningsprocessen en 319 gemeentelijke RUP's lopende in diverse stadia. Via subsidies steun ik de gemeentes voor de opmaak van hun gemeentelijke plannen en bijgevolg voor hun medewerking aan de effectieve uitvoering van het RSV.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 1 Lopende planningsprocessen en procedures voor ruimtelijke uitvoeringsplannen finaliseren en evalueren

Zoals reeds eerder gesteld nemen planningsprocessen veelal meer dan één werkjaar in beslag. In het kader van de lopende planningsprocessen zal mijn administratie volgend werkjaar inzetten op de verdere opmaak en procedure van diverse ruimtelijke uitvoeringsplannen (zie tabel 2 en 3 van bijlage 2 voor een overzicht).

Inzake langlopende processen verwijs ik hier specifiek naar de afbakeningsprocessen van de stedelijke gebieden. Waar nodig zal ik op basis van een evaluatie bijsturingen opstarten van reeds afgebakende gebieden.

Initiatief 2 Lopende procedure afronden en nieuwe gecoördineerde versie van het RSV publiceren

Ik zal uiterlijk begin december 2010 een voorstel voorleggen aan de Vlaamse Regering voor definitieve vaststelling van de KT-herziening waarbij ik naast de adviezen geformuleerd door SARO, SERV en MINA rekening zal houden met de resolutie van het Vlaams parlement van 6 oktober 2010. Daarna heeft het Vlaams Parlement nog 60 dagen om het bindend deel te bekrachtigen. Na publicatie in het Belgisch staatsblad treedt het plan dan begin 2011 in werking. Mijn administratie zal instaan voor de opmaak en tijdige publicatie van de nieuwe gecoördineerde versie van het RSV.

Zoals al gezegd achtte de Vlaamse regering bij de voorlopige vaststelling een aantal thema's zeer actueel en werden hiervoor de nodige onderzoeken opgestart. Op basis van de resultaten van die onderzoeken zal bekeken worden via welke planinitiatieven dit best gebeurt. Indien blijkt dat voor één of meerdere van deze aspecten een herziening van het RSV nodig is, zal ik deze herziening op korte termijn opstarten en laten beslissen. De resolutie van het Vlaams Parlement van 6 oktober 2010 vraagt om voor de elementen die niet in de herziening van het RSV zijn opgenomen en die een dringend karakter hebben op basis van de maatschappelijke relevantie, beleidskaders te ontwikkelen, en die eventueel te vertalen in een extra kortetermijnherziening.

Initiatief 3 Gewestelijke processen opstarten in uitvoering van het RSV

Diverse planprocessen worden geïnitieerd vanuit andere beleidsdomeinen of op initiatief van particulieren zoals voor infrastructuur, uitbreidingen van bestaande bedrijven of voor de havengebieden. Indien het komende werkjaar naast de talrijke lopende processen nieuwe

planprocessen worden opgestart, zal mijn administratie het nodige doen om deze processen constructief op te volgen en te begeleiden.

Inzake BOD denk ik conform de beslissing van de Vlaamse Regering aan het RUP Vlaamse Leemstreek.

Ik zal in het kader van een efficiënte uitvoering van het masterplan ‘gevangenisinfrastructuur in humane omstandigheden’ erop toezien dat voor de penitentiaire instelling te Beveren de nodige planaanpassingen en de hierbij te volgen procedures gestroomlijnd worden en op een zo tijdsefficiënt mogelijke wijze worden afgewerkt.

Voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) zullen op basis van het gebiedsgericht programma 2010 volgende processen worden opgestart:

- Landbouwgebieden en beekvalleien omgeving Helchteren, Peer, Meeuwen en Bree;
- Vallei van de Aa en Kleine Nete tussen N19 en Grobbendonk;
- Vallei van de Oude Kale, Appensvoorde (en Vinderhoutse bossen);
- Molenbeek, Bavegemse Beek, Bijlokebeek, Letterbeek, Kottebeek en zijbeken (Sint-Lievens-Houtem);
- Vallei van de Nederaalbeek in Maarkedal;
- Kustpolders tussen Oudenburg, Jabbeke en Stalhille;
- Bouvelobos, Hemsrode en steilrand van Moregem;
- Ettenhovense (en Stabroekse) Polder;
- Liereman;
- Kravaalbos.

Op voorstel van het AGNAS planningsteam zal door het coördinatieplatform AGNAS het uitvoeringsprogramma voor 2011 worden vastgesteld.

Het pakket zal bestaan uit de overgedragen acties van het uitvoeringsprogramma 2010, aangevuld met bijkomende RUP's waarvoor reeds een beleidsbeslissing tot opstart werd genomen. Er zal rekening gehouden worden met:

- de verhouding landbouw/natuur van 6/1;
- het jaardoel om ca. 1.500 ha. bijkomend bos- en natuurgebied te bestemmen tegelijkertijd met de herbevestiging via GRUP van ca. 9.000 ha. landbouwgebied;
- een evenwichtig thematisch programma en regionale verdeling.

In het kader van de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 september 2010 met betrekking tot de mobiliteit in Antwerpen zal in 2011 in samenwerking met de minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken een planningproces worden opgestart ter voorbereiding van een RUP ten behoeve van de Oosterweelverbinding.

Na de definitieve vaststelling van de KT- herziening kan beoordeeld worden welke onderzoeks- en overlegprocessen, waarvan de regie toegewezen is aan de Vlaamse overheid, prioritair zullen worden opgestart in 2011 op basis van deze herziening. Zo zal ik bijvoorbeeld prioriteiten stellen inzake op te starten processen voor de bijzondere economische knooppunten en voor enkele problematieken inzake lijninfrastructuur. Deze actie is natuurlijk afhankelijk van de beslissing van de Vlaamse Regering met betrekking tot de definitieve vaststelling van de korte termijnherziening.

Initiatief 4 Lopend onderzoek naar specifieke thema's afronden en verwerken

Het lopende onderzoek naar de hiervoor genoemde actuele thema's, zoals de selectie van kleinstedelijke gebieden, perspectieven voor de vrijkomende militaire domeinen of het beleidskader voor hernieuwbare energie is ver gevorderd en wordt op korte termijn afgerond. Voor de grootschalige detailhandel en de militaire domeinen zijn tussentijds opties goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Ik zal de gebundelde resultaten van de onderzoeken aan de Vlaamse Regering voorleggen op het ogenblik dat de definitieve vaststelling van de KT-herziening van het RSV wordt besproken.

.

Beleidslijn 2 Nieuw strategisch lange termijn ruimtelijk beleidsplan met planhorizon 2020 en doorkijk tot 2050

Om onze troeven te kunnen uitspelen en om een antwoord te kunnen bieden op de uitdagingen is een coherent en consistent ruimtelijk ordeningskader nodig, dat gericht is op de middellange en lange termijn. Voor het einde van deze legislatuur zal een nieuwe ruimtelijk beleidskader voorlopig vastgesteld worden voor de periode tot 2020 met een doorkijk tot 2050.

Op 23 juli 2010 heb ik aan de Vlaamse regering meegedeeld dat het nieuwe ruimtelijk beleidskader de voorlopige werktitel Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) heeft gekregen. Het moet duidelijk zijn dat ik met het BRV wil inzetten op strategische lijnen. Zoals in de mededeling gesteld zal de opmaak van het BRV geen afbreuk doen aan de verdere effectieve uitvoering van het RSV en de lopende KT-herziening en zal het deze processen ook niet vertragen.

SD2: Voorlopig vastgesteld L.T. ruimtelijk beleidskader

In 1997 werd het RSV, met een planhorizon tot 2007, als allereerste ruimtelijk beleidsdocument op gewestelijk niveau, definitief vastgesteld door de Vlaamse regering. ‘Structuurplanning’ als strategische planningsmethode werd hiermee voor het eerst daadwerkelijk geconcretiseerd. Door de accentverschuiving van structuurplanning naar een structuurplan, en specifiek de juridisch-procedurele verankering ervan, ging echter een deel van het strategische karakter van de structuurplanning, namelijk het cyclische en continue werken aan een langetermijnvisie op ruimtelijke ontwikkeling, verloren.

Structuurplanning moet kunnen inspelen op nieuwe beleidskeuzes en moet, conform het regeerakkoord, anticiperen op ondermeer de nieuwe ontwikkelingen op het vlak van klimaat, verlies aan biodiversiteit, mondialisering, de netwerkeconomie, sterkere demografische ontwikkelingen, nieuwe uitdagingen betreffende mobiliteit en grotere technische mogelijkheden. Om de beleidseffectiviteit te verhogen, moet het structuurplan omgevormd worden tot een meer strategisch en dynamisch, en tegelijkertijd robuuster, document. Naast een visie op lange termijn moeten hierin duidelijke keuzes naar voor worden geschoven voor een legislatuur.

Ook het instrumentarium dient veel strategischer en dynamischer ingezet worden dan vandaag het geval is. In het transitietraject naar het BRV is het daarom ook belangrijk dat er wordt geleerd uit de ervaringen met de huidige structuurplanning. Een extern onderzoek naar de effectiviteit van het huidige RSV drong zich dan ook op. Echter, een belangrijke opdracht voor het nieuwe beleidsinstrument zal er in bestaan aan te geven hoe voor continuïteit in het ruimtelijke beleid kan worden gezorgd.

Om op inhoudelijke uitdagingen een antwoord te kunnen bieden moet men vooruit kijken. Dit betekent de ontwikkeling van toekomstverkenningen en scenario’s. Ik ben er van overtuigd dat het beleid wint aan meerwaarde, efficiëntie en maatschappelijke legitimering wanneer men erin slaagt over beleidsdomeinen heen dezelfde tijdshorizonten en basisscenario’s bij dergelijke toekomstverkenningen te hanteren.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

In mijn beleidsnota heb ik mij geëngageerd om op een zo kort mogelijke termijn een plan van aanpak op te maken voor het nieuw ruimtelijk beleidskader. Dat plan van aanpak omvat de wijze van opmaak,

de timing en de methodiek voor dat kader. Naar aanleiding van de bespreking van mijn beleidsnota in het Vlaams Parlement werd deze ambitie door dat parlement trouwens ondersteund in zijn motie van 17 maart 2010. Hierin werd de Vlaamse Regering gevraagd de voorbereiding van de uitwerking van de strategische beleidsvisie binnen een coherent en krachtig en strategisch planningskader op te maken gebaseerd op de principes van ruimtelijke kwaliteit en duurzame ruimtelijke ontwikkeling.

Om de beleidseffectiviteit te verhogen krijgt het BRV een meer strategisch en dynamisch karakter dan het huidige RSV. Parallel met de voorbereiding van het BRV zal het huidig planningsinstrumentarium worden geëvalueerd en indien nodig aangepast met het oog op een meer realisatiegerichte ruimtelijke ordening.

Qua aanpak heb ik in mijn mededeling van 23 juli 2010 aan de Vlaamse Regering aangegeven te willen werken met een opbouw die ook in andere processen is ontwikkeld – onder andere bij verschillende beleidsdomeinen op niveau van de Europese Unie. In essentie bestaat dit participatief proces in de opmaak van een Groenboek dat als basis zal dienen voor een maatschappelijk debat. Het Groenboek wordt gefinaliseerd tegen eind 2011. De resultaten van het maatschappelijk debat worden verwacht tegen eind 2012 en tegen eind 2013 omgezet in een Witboek. Dat laatste document zal zowel de langetermijnvisie van de Vlaamse Regering op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen bevatten, als de klijlijnen voor de accenten die de volgende Vlaamse Regering op kortere termijn kan leggen.

Het wetenschappelijk evaluerend onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen en in het bijzonder het RSV werd afgerond. In het onderzoek gevoerd door een team bestaande uit leden van het Instituut voor de Overheid (KULeuven), SumResearch, het Departement Architectuur Sint-Lucas (Hogeschool W&K) en Nijmegen School of Management – Radboud Universiteit Nijmegen werd gefocust op de volgende hoofdonderzoeksvragen:

- In welke mate zijn de in het RSV vooropgestelde trendbreuken gerealiseerd?
- Is het ruimtelijk instrumentarium in staat geweest de gewenste ruimtelijke beleidsdoelstellingen te realiseren?
- Hebben de doelstellingen van het RSV doorgewerkt in andere beleidsplannen en in welke mate heeft dit ertoe bijgedragen dat de integrerende en coördinerende rol van ruimtelijke ordening werd gerealiseerd?
- Hebben andere beleidsniveaus bijgedragen tot het realiseren van de ruimtelijke beleidsdoelstellingen?
- Hoe kan het maatschappelijk draagvlak voor het ruimtelijke ordeningsbeleid geoptimaliseerd worden?

In de aangekondigde procesnota over de startbeslissing (zie Initiatief 5) voor het BRV zal ik uitgebreider ingaan op de antwoorden op deze onderzoeksvragen. In het kader van deze beleidsbrief wil ik echter wel al wijzen op een aantal belangrijke knelpunten en beleidssuggesties die de onderzoekers detecteerden en die kunnen meegenomen worden bij de verdere uitwerking van het BRV. Zo werd o.a. vastgesteld dat het draagvlak voor de uitvoering van het RSV gaandeweg is afgekalfd, onder meer omdat de realisatie van plannen op het terrein te lang uitblijft. Bovendien hebben de beleidsdoelstellingen van het RSV onvoldoende geleid tot een open maatschappelijk debat waardoor het politiek-maatschappelijk draagvlak onvoldoende is opgebouwd. De afstand tussen doelstelling en effectieve realisatie blijkt te groot. Een te bureaucratische invulling van de uitvoering, de te sterke juridisering en de verkokering die de bestuurlijke werking verlamt, worden door de onderzoekers naar voor geschoven als mogelijke oorzaken. Verder bleek dat bestaande kennis en ruimtelijke data te weinig is ontsloten. Hierdoor wordt strategische beleidsevaluatie sterk bemoeilijkt.

De onderzoekers suggereren om bij de evaluatie van en de aanpassingen aan het instrumentarium ruimtelijke ordening aan te sluiten bij andere hervormingen. Daarbij wordt verwezen naar de conclusies van de commissie Berx en de commissie Sauwens, ViA en de interne staatshervorming.

Daarnaast is het belangrijk om het BRV niet alleen volgens de regels van de ruimtelijke planning uit te werken maar ook volgens de zogenaamde strategische beleidsplanning. Het komt er bijgevolg niet alleen op aan om een wervende visie ontwikkelen maar deze ook expliciet te vertalen naar strategische en operationele doelstellingen met een bijhorend legislatuurgebonden actieprogramma. Een beleidsplan moet praktisch uitvoerbaar zijn. De nodige risicoanalyses en financiële calculaties zijn hiermee onlosmakelijk verbonden. De onderzoekers suggereren verder om in het BRV selectief te zijn en het aantal instrumenten te beperken. Daarbij doen ze de aanbeveling om een balans te zoeken tussen instrumenten die zich richten op het maken van plannen en instrumenten die zich richten op het realiseren van plannen.

Het Steunpunt Ruimte en Wonen (SRW) verricht onderzoek dat tot doel heeft om een methodiek te ontwikkelen voor het ontwerpen van ruimtelijke scenario's. Gekoppeld aan de ontwikkeling van een methodiek, werkt het SRW ook een voorstel uit om een of meerdere exploratieve ruimtelijke scenario's toe te passen op een concrete praktijkoefening. Dit gebeurt om de ontwikkelde methode vanuit een "learning by doing"-aanpak sneller en kwaliteitsvoller te concretiseren.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 5	Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen concretiseren vanuit een participatief proces
---------------------	--

In het najaar wordt de opmaak van het Groenboek formeel opgestart met een nota aan de Vlaamse Regering. Deze startbeslissing zal een procesnota bevatten waarin het tijdspad voor het Groenboek, Witboek en BRV wordt uitgezet.

Er zal ondermeer aangegeven worden hoe andere beleidsdomeinen, beleidsniveaus en middenveldorganisaties in de coproductie zullen worden betrokken. Ik heb ook aandacht voor de specifieke inspraakbehoeften van diverse doelgroepen, en ik bekijk hoe het maatschappelijk draagvlak bij de ruimere bevolking vorm kan krijgen. Tevens zal ingegaan worden op de geplande beslissingsmomenten. Vanzelfsprekend zal er tussentijds worden geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd.

Er zal ook ingegaan worden op de mogelijke inhoudelijke aanzetten. De opmaak van het Groenboek moet aanzien worden als een dynamisch proces dat naar mate het vordert, zal uitgroeien tot een Groenboek dat het maatschappelijk debat kan voeden.

Het Groenboek zal op zich dus al het resultaat zijn van de coproductie van diverse beleidsdomeinen, beleidsniveaus en middenveldorganisaties en wordt opgemaakt conform de filosofie van het partnerschapsmodel. Andere actoren binnen de diverse beleidsniveaus, de SARO en de middenveldorganisaties worden uitgedaagd om actief mee te denken over en te schrijven aan het Groenboek. Daarnaast wordt bekeken op welke wijze de burger kan bevraagd worden over zijn visies, vragen en wensen over de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen. Stap voor stap wordt hiermee het draagvlak verder vorm gegeven wat op termijn zal bijdragen tot het realisatiegericht ruimtelijk beleid.

Om dit proces in goede banen te leiden heb ik conform het regeerakkoord de Afdeling Ruimtelijke Planning gevraagd om dit nieuwe BRV voor te bereiden. Om deze voorbereiding verder te kunnen concretiseren zal ik een projectteam belasten met de opmaak en begeleiding van het BRV. Belangrijk

is dat ik de traditie van de structuurplanning opnieuw in ere wil herstellen door het BRV niet als een eindproduct te beschouwen maar als een neerslag van een continu proces. Hiermee wil ik het strategisch ruimtelijk beleid in Vlaanderen vorm geven. Waar mogelijk zal ik ook streven naar synergieën met andere beleidsdomeinen die eveneens een vorm van strategische planning hebben ontwikkeld om aldus een beter onderbouwd ruimtelijk beleid te kunnen ontwikkelen.

Initiatief 6	Beleidsplan Ruimte Vlaanderen inbedden in Vlaanderen in Actie (ViA)
---------------------	--

De opmaak van het BRV wordt gekaderd in Vlaanderen in Actie (ViA), waarmee Vlaanderen aangeeft te willen uitgroeien tot een topregio in Europa. Vlaanderen in Actie stelt dat Vlaanderen hiervoor moet excelleren op verschillende maatschappelijke domeinen: wetenschappelijk, economisch, ecologisch, onderwijskundig, sociaal, internationaal en bestuursmatig. Om deze ambitieuze doelstelling te realiseren schuift VIA fundamentele omwentelingen naar voren die Vlaanderen moeten doen uitgroeien tot een topregio in Europa. Dit betekent dat Vlaanderen een dynamische, sociale, ecologische en maatschappelijk verantwoordelijk kennisregio wordt. Op die manier versterkt het de aantrekkingskracht voor internationaal talent, ondernemingen en toerisme.

Doorbraken en fundamentele omwentelingen hebben een demografische, economische, ecologische, sociale, en culturele logica.

De ambities van de Vlaamse Regering die onder meer worden geformuleerd in de ViA-doorbraak “groen stedengewest” vragen adequate ruimtelijke kaders en uitvoeringsgerichte planprocessen. Een krachtadig ruimtelijk beleid moet de ViA-doorbraken optimaal ondersteunen en mogelijk maken. De focus zal hier eerder liggen op de hoogdynamische zones in Vlaanderen.. Vanzelfsprekend zal dit in evenwicht moeten gebeuren met ruimtelijke visievorming rond eerder laagdynamische gebieden.

Op 3 december 2010 organiseer ik een ViA-rondetafel “*Hoe kan de ruimtelijke ordening vorm geven aan Vlaanderen als een Europese topregio*”. Deze heeft als doel om met de relevante captains of society en belangrijke maatschappelijke actoren een eerste discussie te houden over het ambitieniveau en de inhoudelijke opties van het BRV. In het kader van de rondetafel vind ik het belangrijk om de maatschappelijke actoren die de ruimte dagdagelijks vorm geven aan het woord te laten. Op die manier wil ik vanaf de beginfase van dit ruimtelijk beleidsproces de coproductie vormgeven.

Initiatief 7	Input verzekeren vanuit het wetenschappelijk onderzoek
---------------------	---

Binnen Steunpunt ruimte en wonen (SRW) lopen vandaag een tal van onderzoeken die relevant zijn als onderbouwing van het BRV. De resultaten leveren heel wat interessant materiaal en inzichten op die ingebracht kunnen worden in het Groenboek. Ook methodologisch kan het SRW een bijdrage leveren tot de voorbereidingen van het BRV, bijvoorbeeld via de ruimtemonitor. Het SRW werkt ook een methodiek uit voor toekomstverkenningen bij het ruimtelijk beleid en test dit uit aan de hand van een praktijkoefening over scenariobouw met aandacht voor zowel kwalitatieve als kwantitatieve aspecten. De resultaten hiervan omvatten een versterking en verrijking van de huidige planningsmethodologie. Tenslotte wordt een institutionele analyse uitgevoerd van het huidige instrumentarium van de ruimtelijke ordening. De conclusies hiervan kunnen een meerwaarde betekenen bij de opmaak van het Groenboek waarin tevens denkpistes zullen gelanceerd worden over een meer realisatiegerichte en efficiëntere uitvoering van het ruimtelijk beleid.

De resultaten van het wetenschappelijk evaluerend onderzoek naar de effectiviteit van de uitvoering van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen en in het bijzonder het RSV zullen verder toegelicht en besproken worden tijdens een studiedag op 29 oktober 2010 “*Het Ruimtelijk Structuur plan Vlaanderen geëvalueerd*” die georganiseerd wordt door het departement RWO. De conclusies en

beleidssuggesties uit het onderzoek kunnen bruikbare aanzetten leveren voor het proces dat leidt tot de opmaak van het BRV. Ik zal het komende werkjaar dan ook inzetten op verdere concretisering van de vaststellingen en de beleidssuggesties uit het onderzoek. Ik laat ook de in het onderzoek nog onvoldoende beantwoorde vragen olijsten en analyseren.

Initiatief 8	Het Groenboek ‘Beleidsplan Ruimte Vlaanderen’ voeden vanuit overleg, buitenlandse ervaring- en onderzoekssporen en inter-gewestelijk dialoog
---------------------	---

In het kader van het EU-voorzitterschap heb ik op 8 oktober 2010 een vergadering van Europese experts georganiseerd met als thema de mondiale uitdagingen voor policentrische regio's en de rol die een strategische ruimtelijke ordening hierin kan spelen. Doel van deze vergadering was om na te gaan hoe de uitdagingen klimaatverandering, globalisering, demografische veranderingenveranderingen en energieschaarste meegenomen kunnen worden in regionale planningsopgaven van policentrische regio's in de Europese Unie.

Tijdens presentaties en workshops discussieerden internationale experts en ruimtelijke planners over hoe deze uitdagingen zich regionaal vertalen, welke goede praktijken binnen de Europese Unie naar boven komen om met deze uitdagingen om te gaan en welke stappen regionale planningsystemen nog moeten zetten. Ook werd nagegaan hoe het concept van territoriale cohesie, opgenomen in het verdrag van Lissabon in 2009 (naast economische en sociale cohesie), een rol kan spelen in Europese en Vlaamse planningspraktijken. De presentaties, debatten en conclusies van deze vergadering zullen worden gebundeld in een publicatie die mee een basis kan vormen voor het BRV. Tevens zullen verdere contacten worden onderhouden met regio's die als voorbeeld kunnen dienen voor de strategische planning in Vlaanderen.

Uiteraard is ook structureel overleg tussen de Vlaamse overheid en de Brusselse Hoofdstedelijke overheid inzake ruimtelijke planning vereist voor gewestgrensoverschrijdende problematieken zoals wonen, infrastructuur, grootschalige projectontwikkeling, het open ruimtenetwerk, enz. Daarnaast neem ik me voor om contacten uit te bouwen met mijn Waalse collega om over gemeenschappelijke aandachtspunten te overleggen.

Naast het beleidsondersteunend onderzoek door het SRW worden in 2010 nog drie onderzoeksopdrachten uitbesteed in functie van de opmaak van het BRV. Een eerste onderzoeksopdracht zal ingaan op het inhoudelijke aspect van hergebruik van ruimte en omkeerbaar ruimtegebruik, of samengevat “slim ruimtegebruik” (zie Initiatief 14). Dit thema zal in onze verstedelijkte regio ongetwijfeld steeds nadrukkelijker op de ruimtelijke beleidsagenda staan. Een tweede onderzoeksopdracht gaat in het procedurele aspecten van de ruimtelijke planning en het planningssysteem. Een derde onderzoek richt zich op de sturingsmodellen voor wonen (zie Initiatief 11).

Initiatief 9	Ruimtelijke scenario's in afstemming met scenario-opbouw bij andere beleidsdomeinen
---------------------	--

Zoals al aangegeven in Initiatief 5 is bij de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid de aandacht voor toekomstverkenningen zichtbaar toegenomen. Een goed voorbeeld hiervan zijn de Milieuverkenning 2030, de Natuurverkenning 2030 en de Vlaamse strategie duurzame ontwikkeling. In functie van toekomstverkenningen binnen de Vlaamse overheid is een vlotte toegang tot dezelfde datasets waarop tijdreeksen gebouwd kunnen worden noodzakelijk. Ik wil het voortouw nemen om een geïntegreerde aanpak van de toekomstverkenningen binnen de Vlaamse overheid te stimuleren om te komen tot een gedeeld toekomstperspectief over de verschillende beleidsdomeinen en de capaciteit

om deze methodiek efficiënt in te zetten. Binnen dit kader neemt mijn administratie initiatief om concreet overleg hierover op te starten met de beleidsdomeinen LNE, MOW en DAR

Daarnaast wordt, zoals in Initiatief 7 al gemeld, binnen in het Steunpunt Ruimte en Wonen (SRW) een proefproject inzake scenariobouw voor het ruimtelijk beleid opgezet binnen de ad hoc opdrachten.

Beleidslijn 3: Prioritaire inhoudelijke accenten

In de derde beleidslijn worden rond 5 thema's inhoudelijke krachtlijnen geformuleerd. Deze accenten zijn er op gericht de ruimtelijke troeven van Vlaanderen te benadrukken, om zo een antwoord te kunnen bieden aan maatschappelijke uitdagingen.

We zien ons geconfronteerd met demografische uitdagingen, de economische transitie en veranderingen op de arbeidsmarkt. Ook bestaat er een urgente problematiek inzake natuur, leefmilieu en energie, en een sterke ruimtevraag inzake vrijetijdsbeleving, erfgoed en kwalitatieve beleving van de open ruimte.

SD3: Versterking van creatieve steden en vitaal platteland.

We stimuleren aantrekkelijke, leefbare en creatieve steden zodat deze hun hoofdrol op vlak van wonen, voorzieningen, cultuur en vernieuwing van de economie blijven vervullen. De afname van industriële activiteit in deze steden geeft bijzondere mogelijkheden voor economisch hergebruik van bestaande sites door nieuwe, groeiende bedrijven en diensten. Het is zaak te blijven zorgen voor geschikt aanbod door vernieuwing van het patrimonium en voor het gericht uitbreiden ervan in de steden. In het licht daarvan moet eveneens nagedacht worden over sturingsmodellen voor wonen.

Het garanderen van voldoende groene en open ruimtes in en nabij de steden draagt bij tot het aantrekkelijk maken van steden. Concreet neem ik mijn rol op in het engagement met betrekking tot stadsrandbossen uit het regeerakkoord, door waar mogelijk in de stedelijke afbakeningsprocessen de nodige ruimte voor stadsrandbossen te voorzien. We werken ook mee met de bevoegde minister bij het in kaart brengen van de zonevreemde bebossing en we herbestemmen de bossen waar dat nuttig en mogelijk is.

Naast deze sterke, creatieve steden moet er aandacht gaan naar de diverse ruimtelijke uitdagingen van het platteland. De open ruimte heeft een belangrijke sociaal-economische betekenis, ondermeer het ruraal ondernemerschap, verbreed met toerisme, recreatie, de horeca en de zorgsector.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

In het kader van de korte termijn herziening van het RSV is de kwaliteit van de woonomgeving in stedelijke gebieden een belangrijk aandachtspunt. Nieuwe ontwikkelingsperspectieven rond minimale woondichtheden en dichtheidsbeheer worden daarbij opgenomen in het herziene RSV.

In de planningsprocessen voor de afbakening van de stedelijke gebieden op gewestelijk niveau is het uitwerken van acties m.b.t. randstedelijke groenvoorzieningen een beleidsprioriteit. Ik denk daarbij onder meer aan het VSGB, waar een samenhangend openruimtenetwerk van randstedelijke groengebieden en stedelijke landbouwgebieden wordt voorgesteld en de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Leuven waar een aantal randstedelijke openruimtegebieden werden onderzocht. Planningsinitiatieven voor randstedelijke groengebieden en stadsrandbossen aansluitend bij de reeds afgebakende stedelijke gebieden worden opgenomen in de gebiedsgerichte programma's voor de verdere afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS).

Ook via de erkenning en subsidiëring van strategische projecten in uitvoering van het RSV wordt een bijkomende impuls gegeven aan de realisatie van randstedelijk groen.

Mijn administratie werkt nauw samen met andere partners:

- In uitvoering van het plan van aanpak dat werd opgemaakt voor AGNAS, is er een actief partnerschap met alle openruimte actoren in een administratieoverschrijdend project. Het coördinatieplatform AGNAS is het meest zichtbare resultaat van die overlegstructuur.
- In samenwerking met het agentschap Ondernemen wordt samengewerkt aan een studie rond problematische ruimtevragers waarbij ook activiteiten op het platteland onderzocht worden (bijvoorbeeld para-agrarische bedrijven en energiewinning op het platteland).
- In de schoot van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) en de daarbij horende themagroepen wordt met tal van andere administraties en bestuursniveaus actief overlegd over diverse thema's waaronder bijvoorbeeld het hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland.
- Met het departement Landbouw en Visserij wordt gewerkt aan een geactualiseerd beoordelingskader voor stedenbouwkundige vergunningsaanvragen in agrarisch gebied.
- Met het Vlaams Paardenloket wordt samengewerkt om de paardensector te informeren en ondersteunen.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 10 Voldoende groen in de stad garanderen via de verdere uitvoering van het RSV

De opgestarte en lopende planinitiatieven inzake randstedelijk groen worden verder gezet. Ook bij het opstarten van nieuwe processen, o.m. via het coördinatieplatform AGNAS, blijft dit een belangrijk aandachtspunt.

Initiatief 11 Doorvertalen van de conclusies met betrekking tot sturingsmodellen voor het wonen in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

In het afgelopen jaar heb ik moeten vaststellen dat er ondanks de gekende sturingsmodellen, die ik ook beschreef in mijn beleidsnota, geen analyse bestaat over de al dan niet gewenste effecten die deze hebben op ruimtelijk vlak. Mijn administratie heeft in die zin een studie uitbesteed. Daartoe worden specifieke cases onderzocht waarbij nagegaan wordt in welke mate de modellen sturend werken en welke effecten ze hebben.

De studie heeft tot doel om uitspraken te doen over de bestaande sturingsmodellen voor het wonen in hun maatschappelijk-historische context. Centraal staat dan ook de vraag hoe in de toekomst planmatig moet en kan ingespeeld worden op de ruimtelijke aspecten van het wonen in Vlaanderen. Dit wordt een belangrijk onderdeel van het BRV. De beleidsvertaling van die studie zal in samenwerking met de minister bevoegd voor wonen gebeuren.

Zoals bepaald in het regeerakkoord, zullen we het decreet Grond- en Pandenbeleid integraal en onverkort uitvoeren om tegen 2020 de 43.000 extra sociale huurwoningen, 21.000 extra sociale koopwoningen en 1.000 extra sociale kavels te realiseren. We zorgen daarbij voor voldoende ondersteuning van de lokale overheden.

Initiatief 12 Initiatief rond hergebruik van leegstaande gebouwen en hoeves op het platteland

Aansluitend bij de doelstellingen rond ruimtelijke kwaliteit wil ik ook in het volgend werkjaar verder bijdragen aan een aantrekkelijk, leefbaar en vitaal platteland. Daarom zal ik mijn administratie de opdracht geven om vanuit het partnerschapmodel een actieve bijdrage te leveren aan de initiatieven die door andere beleidsdomeinen worden opgenomen om de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid van platteland bevorderen.

In opvolging van de werkzaamheden van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) neem ik een initiatief om de resultaten van twee studies over hergebruik van leegstaande hoeves en gebouwen op het platteland¹, te valoriseren.

Ten gronde blijkt uit de studies dat er een belangrijke economische dynamiek bestaat op het platteland en dat het hergebruik van bestaande hoeves en gebouwen daarin een belangrijke rol speelt. Deze ontwikkelingen gebeuren in bepaalde gevallen buiten het huidige wettelijke kader maar uit de studies blijkt dat deze ontwikkelingen niet a priori als negatief moeten beschouwd worden.

De studie van Verhoeve & De Roo (2009) gaf ook aanleiding tot een debatnota in de betrokken IPO-themagroep waarin discussie-elementen ten aanzien van deze problematiek werden opgenomen. Het afstemmen van de economische dynamiek en differentiatie op de ruimtelijke kwaliteit van het platteland is hierbij de rode draad.

Ik neem het initiatief om een beleidsgroep met de verschillende beleidsniveaus samen te brengen. Vanuit de vaststelling dat het fenomeen zich, ondanks de huidige regelgeving, stelt op het terrein zal bekeken moeten worden welke de mogelijkheden zijn binnen of buiten de ruimtelijke ordening met het oog op een handhaafbaar evenwicht tussen economische dynamiek en omgeving.

SD4: Beschermen en versterken van de open ruimte, landbouw, natuur en bos

De open ruimte herbergt naast landbouw een aantal belangrijke en kwetsbare functies zoals natuur en bos. De landbouwsector speelt een belangrijke rol in behoud en de versterking van de open ruimte.

Deze versterking gebeurt enerzijds door het verder implementeren van het RSV met de daarin voorziene afbakening van landbouw, natuur en bos. Anderzijds moet ook verder ingezet worden op functionele verweving, zonder hierbij de hoofdfunctie in het gedrang te brengen. Zo kunnen verschillende functies nabij elkaar of door elkaar gelokaliseerd worden en worden voordelen van medegebruik, hergebruik of meervoudig ruimtegebruik gerealiseerd.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

In overleg met de ministers bevoegd voor natuur en landbouw en met de betrokken administraties is een gebiedsgericht programma opgesteld voor de plannings- en inrichtingsinitiatieven voor de natuurlijke en agrarische structuur en werd de omzendbrief RO/2005/01 geëvalueerd en bijgesteld. De nieuwe omzendbrief RO/2010/01 is sinds 7 mei 2010 van kracht. De goedkeuring van het administratieoverschrijdende project door de Vlaamse Regering vormde een belangrijke mijlpaal in het actief partnerschap met alle openruimteactoren voor de verdere afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur. Het administratieoverschrijdend project bestaat uit een coördinatieplatform en een administratieoverschrijdend planningsteam. Het coördinatieplatform bestaat uit de betrokken administraties, kabinetten, natuur- en landbouworganisaties, de VVSG en de VVP. Mijn administratie stuurt het proces aan.

Functionele verweving valt zeker onder de noemer duurzaam ruimtegebruik. Alle ruimtelijke initiatieven die dit jaar werden geïnitieerd of afgewerkt, werden hieraan getoetst. Voor een verdere detaillering verwijs ik naar de rapportering over de uitvoering van het RSV. Een studie met een gebiedsgericht en geïntegreerd onderzoek naar de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor glastuinbouw, bos en open ruimte in de regio Sint-Katelijne-Waver wordt afgerond. Na afronding van

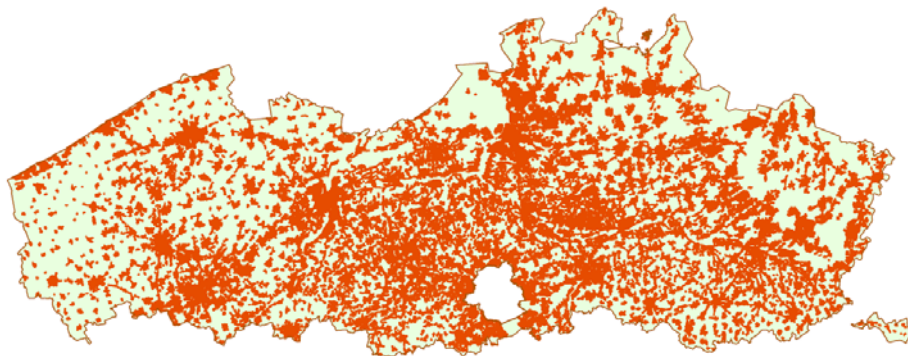
¹ Verhoeve Anne, De Roo Niek, 2009, Economische dynamiek en ruimtelijke kwaliteit op het platteland. Onderzoek in de regio Roeselare-Tielt. WVI,
Vlaamse Landmaatschappij, 2010, Nieuwe inzichten in de economische dynamiek op het Vlaamse platteland.

de lopende studieopdracht zal nagaan worden in welke mate de resultaten een beleidsmatige vertaling kunnen krijgen.

Net vóór de zomer werd een discussienota ‘Voorontwerp Ruimtelijk beleidskader hernieuwbare energie: Aanbevelingen vanuit het beleidsdomein ruimtelijke ordening’ gefinaliseerd. Deze nota wil de discussie over de gevolgen van de opties uit het Vlaams Actieplan Hernieuwbare Energie in ruimtelijke ordening op gang trekken om op die manier te komen tot afgewogen afspraken en ruimtelijke inpassing van de verschillende vormen van hernieuwbare energie. Omdat de discussie over hernieuwbare energie voor een belangrijk deel is toegespitst op windenergie, werd de nota op 24 september 2010 een eerste keer voor bespreking voorgelegd aan de Interdepartementale Werkgroep Windenergie, vanuit hun taak het beleid te adviseren aangaande het windenergiebeleid.

Vlaanderen heeft het engagement aangegaan om 13% van zijn energie in 2020 via alternatieve energiebronnen op te wekken. Er zijn op vandaag nog geen beleidskeuzes gemaakt over het aandeel van de verschillende alternatieve energiebronnen (biomassa, windenergie en zonnepanelen). Het is evident dat in het bepalen van die aandelen tevens wordt rekening gehouden met de ruimtelijke kenmerken van Vlaanderen en de ruimtelijke doelstellingen die kunnen gehanteerd worden bij de inplanting van de verschillende alternatieve energiebronnen. Ondermeer de vraag naar spreiding dan wel concentratie van inplanting is zeker nog niet duidelijk beantwoord.

Zo blijkt bijvoorbeeld dat wanneer men een straal van 250 m tekent rond iedere woonkern (zie onderstaande figuur), dat uiteindelijk niet veel plaatsen resteren die voor windmolens in aanmerking zouden kunnen komen. Bovendien zit men dan meestal in de wat grootschaliger open ruimtes die als landschap vanzelfsprekend ook hun waarde hebben. Als men in de oefening ook rekening houdt met de verspreide (zonevreemde) woningen rest er nog minder ruimte voor inplanting van windmolens.

Figuur: Gebieden die gevat worden door een straal van 250 m rond bestaande woonkernen. (bron: RWO)

Uit de eerste bespreking van de nota in de windwerkgroep bleek alvast dat er over een aantal principes eensgezindheid bestaat. Bijvoorbeeld de strategische en beleidsvoorbereidende taak van de windwerkgroep, de noodzaak aan het stroomlijnen van de procedures, de meerwaarde om door bovenlokale samenwerking te komen tot een gebiedsgerichte visie, zoals reeds gebeurd is door enkele provincies of intercommunales. De andere voorstellen, vooral over de te hanteren concepten voor de lokalisatie van windturbines, dienen nog verder uitgewerkt te worden, aangevuld met elementen uit de andere Vlaamse beleidsdomeinen.

Versterken van de open ruimte betekent ook inzetten op landschap en onroerend erfgoed. Specifiek ten aanzien van oorlogserfgoed in Vlaanderen en het project “100 jaar Grote Oorlog” heeft mijn

administratie het afgelopen werkjaar meegewerkt aan de voorbereidingen voor het project beschermingen van het WO I-erfgoed.

Actieprogramma voor werkjaar 2010-2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 13 Gebiedsgericht AGNAS-programma uitvoeren

De opgestarte en lopende planningsinitiatieven voor de AGNAS worden verder gezet en via het op te stellen gebiedsgericht programma voor 2011 zullen nieuwe planprocessen opgestart worden. Ik zal in 2011 onderzoeken in welke mate het mogelijk is een meerjarenprogramma voor deze planinitiatieven uit te werken.

Bij de gebiedsgerichte strategische openruimte processen is het doel de ruimtelijke visies te concretiseren in ruimtelijke uitvoeringsplannen en - waar wenselijk - inrichtingsprojecten. Alle open ruimte aspecten (landbouw, natuur, bos, ontginning, overstromingsgebieden, onroerend erfgoed, toerisme, recreatie...) worden in het proces meegenomen. Deze integrale benadering voorkomt dat voor de plangebieden van de RUP's die in navolging van het gebiedgericht programma goedgekeurd worden, achteraf bijkomende sectorale doelstellingen/beschermingen (vb. voor het beleidsveld onroerend erfgoed) via sectorale instrumenten alsnog gerealiseerd dienen te worden.

Bovendien zal binnen de werking van het coördinatieplatform in 2011 een verkennend onderzoek gevoerd worden naar mogelijke alternatieve sporen die kunnen leiden tot een versnelling van de afbakening via een vereenvoudigd kader en een vermindering van de planlast.

Initiatief 14 Slim ruimtegebruik door hergebruik en omkeerbaar ruimtegebruik

In het kader van de opmaak van het BRV is onderzoek gepland naar duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Dat laatste kan worden vertaald naar begrippen zoals slim en zorgvuldig ruimtegebruik waarbij de mogelijkheden voor hergebruik van ruimte, omkeerbaar ruimtegebruik, meervoudig ruimtegebruik en functionele verweving worden onderzocht. Concreet zal in 2011 onderzoek gedaan worden naar twee belangrijke dimensies van slim en zorgvuldig ruimtegebruik met name het hergebruik en omkeerbaar ruimtegebruik. Deze studie moet basismateriaal aanreiken en ideeën leveren om slim en zorgvuldig ruimtegebruik in het beleid te kunnen verankeren.

Initiatief 15 Locatiebeleid hernieuwbare energie verder ontwikkelen

Inzake windenergie zal ik samen met de minister bevoegd voor Energie en de minister bevoegd voor Leefmilieu de nodige stappen ondernemen als de conclusies van de windwerkgroep worden voorgelegd. Dit houdt in de eerste plaats in dat een duidelijk kader gecreëerd wordt voor de beoordeling van aanvragen inzake windturbines, waarin de bovenlokale en lokale visie voldoende gehonoreerd wordt. Ook dienen de procedures (milieu- en stedenbouwkundige vergunning) beter op elkaar afgestemd worden.

Bij de verdere ontwikkeling van strategieën inzake hernieuwbare energie zal ik in de mate die strategieën een ruimtelijk impact hebben, mee de ruimtelijke kaders en ontwikkelingsmogelijkheden uittekenen.

SD5: Investerings mogelijk maken door ruimte om te ondernemen

Met de Lissabonstrategie streeft Europa naar een krachtige kenniseconomie, gericht op de aanwezigheid van menselijk kapitaal, digitalisering, duurzaam energie- en materiaalgebruik, duurzaam

milieu- en mobiliteitsbeleid. Deze ontwikkeling wordt ruimtelijk ondersteund door voldoende bijkomende bedrijventerreinen te bestemmen. Voor dynamische sectoren en plekken moeten voldoende investeringskansen gecreëerd worden. Ook blijft het inschakelen van onbenutte bestaande bedrijventerreinen, waaronder de brownfields, een permanent aandachtspunt.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

Tijdens het werkjaar werd de uitvoering van het huidig RSV voortgezet.

De stedelijke gebieden op Vlaams niveau zijn thans voorzien van een gepast aanbod bijkomend bedrijventerreinen. Voor het VSGB en de regionaalstedelijke gebieden Leuven en Hasselt-Genk is de voorbereidende fase verder doorlopen. De formele procedure voor VSGB werd aangevat. Voor het regionaalstedelijk gebied Brugge worden de laatste stappen in de procedure doorlopen.

Wat de ontwikkelingen van het economisch netwerk Albertkanaal (ENA) betreft heeft de Vlaamse regering op basis van een breed vooronderzoek principiële keuzes kunnen maken waarbij er naast de herbestemming ook aandacht ging naar de effectieve ontwikkeling. Daarnaast werd er geïnvesteerd in een flankerend beleid waarbij een specifieke communicatie naar en sociale begeleiding voor de getroffen inwoners en landbouwers belangrijk waren. De permanente monitoring verloopt in het coördinatieplatform ENA. Tijdens het afgelopen werkjaar zijn onder meer volgende bijkomende ENA-bedrijventerreinen bestemd: Ham-Zwartenhoek, Heirenbroek en Lanaken. In het ENA-overlegproces wordt specifieke aandacht besteed aan de inbreiding en herstructurering van de bestaande bedrijventerreinen.

In uitvoering van het regeerakkoord wordt een beleidsplan 'Winkelen in Vlaanderen' uitgewerkt. Samen met mijn collega voor economie, wil ik de detailhandel versterken en ondersteunen. Tegelijk bestaat de intentie om de uitwaaiing van baanwinkels te beperken en de stedelijke handelskernen te versterken. De studie 'Ruimtelijk afwegingskader voor grootschalige detailhandel' werd begin 2010 opgeleverd. Mede op basis van de inzichten die zijn ontwikkeld in voormelde studie werd de startnota opgemaakt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering op 23 juli 2010.

Mijn administratie is betrokken bij de opmaak en opvolging van de meta-evaluatie zoals voorzien in het Brownfielddecreet en geeft aan de resultaten van deze evaluatie ook onmiddellijk intern gevolg. Zo werden bijvoorbeeld als rechtstreeks gevolg van de evaluatie aanpassingen uitgevoerd aan het besluit van de Vlaamse regering van 1 juli 1997 tot uitvoering van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten. Ook werden intern afspraken gemaakt voor een betere opvolging en afstemming van de brownfieldproblematiek.

Om de leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten te bestrijden, verleen ik aanzienlijke financiële ondersteuning aan de werving van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten (enkel aan de publieke sector) en de saneringswerkzaamheden (zowel aan de private als aan de publieke sector). Het decreet sluit geen enkele ruimtelijk verantwoorde herbestemming uit. De herbestemming kan bedrijfsprojecten, huisvestingsprojecten, gemengde projecten of stedelijke ontwikkelingsprojecten omvatten. Tijdens het beleidsjaar 2009 bedroeg de totale financiële ondersteuning 11.920.054 EUR.

Op 8 oktober 2010 werd het besluit houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimtes gewijzigd teneinde ruimere mogelijkheden inzake dossiersamenstelling te bieden. Op deze manier zullen in de nabije toekomst meer projecten die gevat zijn door een brownfieldconvenant in aanmerking komen om van de maatregelen gebruik te maken.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 16 Uitvoeren actieprogramma ENA

In overeenstemming met de afspraken in het coördinatieplatform zullen voor het ENA de nodige planningsinitiatieven worden voortgezet. Daarbij zal ik specifiek nagaan hoe we in de toekomst vanuit de Vlaamse overheid gericht kunnen communiceren en verder kunnen werken aan een maatschappelijk draagvlak.

Na afronding van de globale plan-MER voor het ENA zal ik samen met mijn betrokken collega-ministers instaan voor de doorvertaling van de conclusies in specifieke beslissingen.

In het kader van het bedrijventerrein Wommelgem/Ranst, wil ik tegen het einde van 2011 meewerken aan fundamentele beslissingen van de Vlaamse regering inzake diverse dossiers in de Antwerpse regio, zoals de herinrichting van de E313 en de tweede spoorontsluiting.

Initiatief 17 Opzetten monitoringssysteem in functie van de realisatie ijzeren voorraad

De effectieve uitvoering van het RSV samen met de KT-herziening, impliceert de bijkomende planning van bedrijventerreinen. Een goede monitoring van het ruimtelijk beschikbaar aanbod enerzijds en het bijkomend bestemd aanbod is gewenst. In overleg met het agentschap Ondernemen werd de voorbereiding getroffen voor een monitoring die zowel in het beleidsdomein RWO als in het beleidsdomein EWI kan worden gebruikt. Dit monitoringsysteem zal, onder meer op basis van de VLAO-gegevensbank, jaarlijks en tot op subregionaal niveau de beschikbare en bestemde bedrijventerreinen aangeven. In 2011 moet dit leiden tot afgestemde cijfers over de ijzeren voorraad tussen de beleidsdomeinen RWO en EWI.

Initiatief 18 Ondersteunen opmaak kaderdecreet Ruimtelijke Economie

Conform het Regeerakkoord willen we een juridische verankering voorzien voor onder meer de volgende doelstellingen:

- een adequate monitoring van de vraag naar versus het aanbod aan bedrijventerreinen, op subregionaal niveau en de introductie van een knipperlichtfunctie bij tekorten;
- de verkorting van de doorlooptijd tussen het moment van bestemming tot de feitelijke realisatie;
- de verduurzaming van de bedrijventerreinen (vooral het verlengen van de houdbaarheidsdatum) door kwaliteitscriteria en instrumenten voor onder andere inrichting, uitgifte en beheer.

In functie van dit kaderdecreet ondersteun ik graag het overlegproces dat mijn collega bevoegd voor economie zal opstarten.

Initiatief 19 Winkelen in Vlaanderen

Ik zal in samenwerking met mijn collega minister bevoegd voor economie instaan voor de uitvoering van de startnota winkelen, die op 23 juli 2010 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd.

Dit betekent onder meer dat de visie ‘Winkelen in Vlaanderen’ verder zal uitgewerkt worden en dat de betrokken voorstellen zullen voorgelegd worden aan SARO en SERV. Concreet moet dit leiden tot een omzendbrief (‘kernversterking en winkellinten en ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van grootschalige detailhandel’). De inplantingsmogelijkheden van detailhandelszaken op bedrijventerreinen zal via een aanpassing van het besluit over toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen beperkt worden tot daartoe voorziene handelszones.

Uiteraard ga ik verder met mijn aanbodbeleid waarbij ik bij concrete afbakeningsprocessen van stedelijke gebieden de afbakening van kleinhandelszones (als specifieke regionale bedrijventerreinen) is opgenomen.

Ook aan de communicatie over ‘Winkelen in Vlaanderen’ zal ik de nodige aandacht besteden.

Initiatief 20 Implementatie van Brownfieldconvenanten en visienota
--

In het werkjaar 2010-2011 zal ik verder aandacht besteden aan de opvolging en begeleiding van de lopende Brownfieldconvenanten en de implementatie van de visienota Brownfields.

Daarnaast zal ik in samenwerking met de minister bevoegd voor economie inzetten op het activeren van onbenutte bedrijfsgronden en bedrijfspanden, met als doelstelling het bereiken van een realisatiegraad van 95% tegen 2020, zoals bepaald in het Pact 2020.

SD6: Vlaanderen als slimme draaischijf voor vervoer en logistiek

Vlaanderen heeft met zijn centrale ligging in Europa en de aanwezigheid van de poorten een enorme troef in handen. Met het ondersteunen van de multimodaliteit en model shift via infrastructuur en via het locatiebeleid kan ingespeeld worden op bereikbaarheids- en doorstromingsproblemen.

Het ruimtelijk beleid faciliteert de nodige investeringen in de vervoerssystemen. Zo wordt in de planningsprocessen voor de Vlaamse zeehavens in samenwerking met de betrokken actoren ingezet op het accommoderen van infrastructuur met het oog op modal shift-verschuivingen, hinterlandontsluitingen en spoorontsluitingen.

Een specifiek aandachtspunt vormt het vergunningsbeleid. Zoals gesteld in het regeerakkoord maken we meer infrastructuurwerken mogelijk zonder ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP).

Zowel in de zoektocht naar de juiste locaties als in het faciliteren en inrichten ervan speelt de ruimtelijke ordening haar rol. Naast het inplanten van activiteiten op locaties met het juiste mobiliteitsprofiel, dient ook de omgekeerde afstemming te gebeuren: investeringen in lijninfrastructuur en meer bepaald in openbaar vervoerssystemen worden best afgestemd op de feitelijke en geplande ruimtelijke ontwikkelingen.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

De realisatie van de missing links in het vervoerssysteem wordt door mijn administratie gefaciliteerd door constructief bij te dragen aan planningsprocessen en de voorbereiding van vergunningsdossiers. Voor een overzicht van deze processen en de in opmaak zijnde gewestelijke RUP's verwijs ik naar mijn rapportage inzake de uitvoering van het RSV (SD 1). Ook in de poorten op Vlaams niveau werd gericht ingezet op een vlotte uitvoering van infrastructuurprojecten (zoals de parallelwegenstructuur langs de E34 ter hoogte van de Waaslandhaven, de primaire weg II R31 en de nieuwe haventoeegang voor Oostende).

Teneinde meer infrastructuurwerken mogelijk te maken zonder RUP, heb ik in uitvoering van de VCRO duidelijke criteria vastgelegd in een uitvoeringsbesluit waaraan een infrastructuurproject moet voldoen om vergunningsvatbaar te zijn zonder dat hiervoor een bestemmingswijziging door middel van een RUP noodzakelijk is. In een handleiding bij dit uitvoeringsbesluit wordt aan de hand van concrete voorbeelden omschreven welke type projecten hieronder vallen. Op die manier versnellen we heel wat infrastructuurprojecten.

Omdat pijpleidingentransport een essentiële rol opneemt in het kader van slimme logistiek, heb ik ook werk gemaakt van een structureel overleg met de leidingbeheerders. Op die manier kunnen we gericht en pro-actief werken aan de verdere uitbouw van het leidingennetwerk in Vlaanderen.

De algemene principes van het locatiebeleid uit het RSV worden in het kader van de diverse ruimtelijke planningsprocessen als doelstelling meegenomen. Bij de afweging van diverse locaties voor bijkomende woongebieden, bedrijventerreinen of andere mobiliteitsgenererende functies wordt nagegaan welke ontsluitingsmogelijkheden er precies voorhanden zijn. Anderzijds worden ook specifieke functies gestimuleerd op die plekken die er het juiste ontsluitingsprofiel voor hebben, zoals kantoorontwikkelingen in stationsomgevingen, watergebonden bedrijventerreinen in de nabijheid van waterwegen of in zeehavens, logistieke activiteiten op punten die bi- of trimodaal ontsloten zijn. Vanuit die optiek is het locatiebeleid vooral tijdens de afgelopen jaren gevoerd bij de ruimtelijke planningsprocessen voor stedelijke gebieden, de poorten en het ENA.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 21 Meer ruimte laten voor uitbreiding van infrastructuur

Ik zal laten nagaan in welke mate de typevoorschriften voor verkeers- en vervoersinfrastructuur in bepaalde gevallen meer ruimte kunnen laten voor een uitbreiding van infrastructuur zonder bijkomend ruimtelijk uitvoeringsplan. Dit initiatief hangt samen met de evaluatie van bestaande procedures voor de versnelling van investeringsprojecten.

In uitvoering van het regeerakkoord zal het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2009 dat de handelingen van algemeen belang vastlegt, worden geëvalueerd in januari 2011. Het toepassingsgebied van dit besluit zal op basis van de resultaten van de evaluatie worden aangepast. Hierbij wordt eerst geïnventariseerd en daarna worden de problemen die rijzen bij de toepassing van het besluit “kleine wijzigingen van algemeen belang” opgelijst.

Verder is de mogelijkheid om vergunningen te verlenen zonder RUP onvoldoende bekend bij initiatiefnemers. Draagwijdte en toepassingsgebied van dit besluit zullen actief worden bekend gemaakt bij relevante initiatiefnemers.

Het toepassingsgebied van dit besluit zal op basis van de resultaten van de evaluatie worden aangepast.

Initiatief 22 Opzetten structureel overleg met mobiliteitsactoren

De realisatie van missing links en andere initiatieven ten aanzien van infrastructuur, zoals deze hierboven vermeld, vragen steeds een degelijk en constructief overlegproces. Naast deze project- of procesgerichte overlegmomenten zie ik ook de meerwaarde van een structureel overleg over meer algemene aspecten die afstemming vergen tussen ruimtelijke ordening en mobiliteit en openbare werken.

SD7: Ruimtelijk beleid gericht op duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit

Ruimtelijk beleid mag niet gereduceerd worden tot een louter kwantitatief verhaal, maar moet focussen op ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Bij het beheer en inrichting van de ruimte mogen kwaliteit en duurzaamheid niet ontbreken. Het moet verankerd worden doorheen elke stap van het proces, van visievorming, beleidsformulering en -standpuntbepaling. De Vlaamse overheid moet

nagaan welke aanpak kan ontwikkeld worden om een hogere niveau van ruimtelijke kwaliteit of bewustwording ervan te bereiken

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

De aandacht voor kwaliteit en duurzaamheid werkt in feite door op elke beleidsdoelstelling. Het afgelopen jaar werd specifiek de nadruk gelegd op kwalitatieve dienstverlening en kwaliteit in regelgeving en procedures. In het streven naar effectieve subsidiariteit moet voldoende aandacht gaan naar de kwalitatieve en duurzame beleidsvorming en beslissingen. Mijn administratie zet in op de begeleiding en overleg met de lokale besturen via het Atrium Lerend Netwerk. De projectvergadering met de betrokken adviesinstanties kan tot aanzienlijke kwaliteitsverbetering leiden, zowel van het proces, als van de beleavingswaarde van het gerealiseerde project.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 23 Samenwerking en uitbouwen van partnerschappen
--

In 2011 zal de samenwerking tussen mijn administratie en de Vlaamse Bouwmeester worden versterkt net als met een aantal andere Vlaamse partners zoals Stedenbeleid, Vlaamse Landmaatschappij (VLM), agentschap Natuur en Bos en het agentschap Ondernemen.

Initiatief 24 Actieve promotie projectvergadering.

Het vooroverleg over een concreet project of een ontwerp kan enkel aan kwaliteit winnen indien dit tijdig, in ontwerpfasen, wordt besproken met de formeel betrokken administraties en hun specialisten. Met de operationalisering van het instrument van projectvergadering sinds april 2010 werd deze mogelijkheid geboden, maar we stellen vast dat dit instrument nog niet ten volle benut wordt.

Het instrument geeft tevens de mogelijkheid tot kennisoverdracht aan de lokale besturen en ontwerpers. De uitbouw van de maximale subsidiariteit impliceert evenwel dat het gewestelijke niveau zich terughoudend, constructief en oplossingsgericht opstelt.

Ik zal dit instrument actief promoten en ook onderzoeken in welke mate het ook voor kleinere maar wel complexe projecten kan worden ingezet (bv. de problematiek van inplanting van een varkensstal in agrarisch gebied).

Initiatief 25 Herwerken financiële instrumentarium

Planning heeft financiële gevolgen waardoor ook dit aspect de kwaliteit van de plannen sterk kan beïnvloeden. Besturen stellen zich inderdaad vaak terughoudend op in de keuzes en planmatige visievorming aangezien een herbestemming mogelijks een planschadeclaim kan genereren, zonder evenredig te worden opgevangen door mogelijke planbaten. Ik wil nagaan of en hoe de financiële kost veroorzaakt door de ruimtelijke uitvoeringsplannen en bijzondere plannen van aanleg beter kan beheerst worden, en evenwichtiger verdeeld.

- Voor de planschadevergoeding, als tegenhanger van de planbatenheffing, zal onderzocht worden of de gerechtelijke procedure kan vervangen worden door een administratieve procedure. Dit naar analogie met de administratieve behandeling van de aanvragen tot het verkrijgen van een bestemmingswijzigingscompensatie vermeld in artikel 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO), die in toepassing van artikel 6.2.12 VCRO worden ingediend bij de Vlaamse

Landmaatschappij, die zelf onderzoekt en beslist of de vraag gegrond is. Binnen hetzelfde kader zal nagegaan worden wie de planschadevergoeding in voorkomend geval zal betalen.

- Ook het systeem van de planbaten zal verder worden geëvalueerd. Er wordt vastgesteld dat de plannende overheid verantwoordelijk is voor het vergoeden van de planschade maar in vele gevallen niet de opbrengsten ten gevolge van de planbaten verkrijgt. Er zal onderzocht worden hoe hierin een beter evenwicht kan bereikt worden
- Momenteel genereert het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium een aantal subsidies, zo zijn er de subsidies in het kader van de strategische projecten, de subsidiering van RUP's en de subsidie voor de renovatie van leegstaande bedrijfsruimten. Ik wil streven naar een coherent geheel van subsidiering, waar kwalitatieve en duurzame projecten uit kunnen voortvloeien.

Beleidslijn 4: Herdenken en een vereenvoudiging van het instrumentarium.

Het ruimtelijk ordeningsinstrumentarium moet realisatiegericht zijn. Het moet gebruiksregels stellen voor het ruimtegebruik, maar het moet ook voldoende flexibiliteit bieden om maatschappelijke veranderingen op te vangen. De handhaving is naast het plannings- en vergunningenluik een volwaardige pijler binnen dit instrumentarium

SD8: R.O. instrumentarium voor en op ritme van de maatschappij.

Ruimtelijke ordening is in wezen de ruimtelijke afweging van maatschappelijke keuzes en belangen. Het uitbouwen van het partnerschapmodel vormt één van mijn prioriteiten. De ruimte wordt immers vorm gegeven door verschillende actoren.

Vanuit een maximale invulling van de subsidiariteit dienen de lokale overheden, binnen een Vlaams kader, de nodige verantwoordelijkheden te krijgen voor de invulling van hun ruimtelijke ordeningsbeleid. Subsidiariteit gaan over het opnemen van uitdagingen op het meest gepaste niveau. In de multilevel overheidsomgeving, kan dit ook betekenen dat we bepaalde aspecten vanuit een Europees of internationaal perspectief moeten bekijken.

De ambitie van de Vlaamse regering om van de Vlaamse administratie een slagkrachtige overheid te maken kan op veel steun rekenen. De ruimtelijke ordening dient antwoorden te bieden op de verwachting over het ruimtegebruik maar dient tegelijkertijd het nodige dynamisme te hebben om maatschappelijke veranderingen op te vangen. De introductie van snellere procedures vormt dan ook een belangrijke pijler van mijn beleid. Ik ben van mening dat een slagkrachtige overheid ook een overheid is die op de meest efficiënte en effectieve manier haar vergunningsprocedures organiseert. Een evaluatie van de vergunningsprocedures is daarom vereist naast een coherent geheel van wetgeving. In mijn beleidsnota heb ik de doelstelling geformuleerd om de huidige inspraak- en beroepsmogelijkheden ten aanzien van beslissingen inzake de ruimtelijke ordening in relatie tot deze binnen de sectoren die er deels mee overlappen te herbekijken.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

In navolging van de aanbevelingen van de commissie Berx en de commissie Sauwens van februari 2010 is binnen de Vlaamse overheid een Taskforce ‘Versnelling investeringsprojecten’ opgericht, welke wordt aangestuurd door een politiek stuurcomité onder leiding van de minister-president. Mijn administratie werkt constructief aan deze Taskforce mee, enerzijds voor wat betreft de feitelijke procedures ruimtelijke ordening, maar anderzijds en minstens zo belangrijk voor het uitwerken van een geïntegreerd procesverloop waarbinnen sneller kan overgegaan worden tot de realisatie van maatschappelijk gedragen investeringsprojecten.

Op 15/10/2010 heeft de Vlaamse regering een visienota ‘Versnellen van investeringsprojecten’ goedgekeurd. De visienota bestaat uit twee grote delen. Ten eerste bevat de nota acties mbt generieke verbetervoorstellen toepasbaar binnen alle processen. Ten tweede wordt ingegaan op de specifieke verbeterprocessen voor projectgedreven processen die een bestemmingswijziging behoeven. De verbeteringen in dit laatste hoofdstuk resulteren in vijf processtappen met drie beslismomenten (drietrapsraket):

- **Startbeslissing** (intentieverklaring)
- Voortraject (alle onderzoeken gebeuren gelijktijdig en geïntegreerd)
- **Voorkeurbesluit** (beste alternatief, klikmoment point of no return)
- Uitwerking (formeel gedeelte)

- **Projectbesluit** (alle vergunningen, def. vaststelling RUP, MER, onteigening, .. op zelfde moment beslist)

In de visienota wordt, meer dan in het verleden, uitdrukkelijk de rol van een projectleider vooropgesteld: de initiatiefnemer moet kunnen een beroep doen op een projectleider die het project van begin tot einde opvolgt (aanspreekpunt en loods doorheen de overheidsadministratie/regelgeving). Het geheel komt in handen van een projectleider en een procesbegeleider, waarbij ambtenaren in een eerste fase de rol van oplossingsgerichte begeleiders krijgen.

Vandaar dat in de visienota wordt ingezet op het uitwerken of op punt stellen van (bestaande) handleidingen, de uitbouw en centralisering van expertise en kennisopbouw in hoofde van deze projectleider of procesbegeleiders

Wat betreft de huidige procedures kan ook al gewezen worden op een aantal versnellingen en vereenvoudigingen die met de inwerkingtreding van de VCRO zijn ingevoerd. Belangrijk is dat deze het afgelopen jaar, met een aantal besluiten van de Vlaamse Regering, effectief van toepassing kunnen worden. Ik verwijs onder meer naar het besluit van de Vlaamse Regering van 13 november 2009 dat de handelingen van algemeen belang vastlegt die kunnen vergund worden zonder dat hiervoor een RUP dient opgemaakt te worden. Tegelijk is ook een bijhorende handleiding gepubliceerd op het internet. Daarmee werd al één van de aanbevelingen van de commissie Berx en de commissie Sauwens uitgevoerd.

Een belangrijk project dat snellere procedures binnen de ruimtelijke ordening mee zal helpen realiseren is het project ‘digitale bouwaanvraag’. Dit project wil de informatieuitwisseling tussen alle mogelijke actoren bij het bouwaanvraagproces digitaliseren en stroomlijnen gaande van de aanvraag (burger, onderneming, architect) tot en met de statistische verwerking van de verschillende gegevens en de eventuele uitvoering der werken. We vertrekken hierbij vanuit de beschikbare databronnen en vullen deze aan met de door de verschillende processen gegenereerde data. Het project wil de verschillende back-office systemen van de betrokken instanties (gemeenten, adviesorganen, provincies, Vlaamse overheid, federale overheid) toegang geven tot de voor hen noodzakelijke inputgegevens. Anderzijds is het toegankelijk maken van de output van de verschillende processen voor de andere actoren een doelstelling. Dit impliceert het gebruik van open standaarden. Daarbij wil het ook in functie van het bouwaanvraagproces de verschillende authentieke databronnen verbinden. Hierdoor kan vermeden worden dat de aanvrager informatie moet aanleveren die reeds bij de overheid beschikbaar is. Het project bestaat hiervoor uit een digitaal front-office, het e-loket, en een datanetwerk van interbestuurlijke gegevens dat elke actor toelaat de status van de bouwaanvraag op te volgen en gegevens tussen de eigen toepassingen en het netwerk uit te wisselen. De scope van het project beperkt zich in deze fase tot de aanvragen voor stedenbouwkundige vergunningen met eenvoudige en uitgebreide dossiersamenstelling.

In 2010 werd een projectteam opgestart en de stuurgroep samengesteld waarin de verschillende betrokken diensten en organisaties vertegenwoordigd zijn. Tevens werd gestart met de functionele en technische analyse van het e-loket en het noodzakelijke datanetwerk. Deze analyse dient begin 2011 afgerond te zijn.

De Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening heeft verschillende mogelijkheden voorzien om vergunningsprocedures efficiënter te organiseren. Om ze in werking te stellen diende de nodige uitvoeringsbesluiten opgesteld te worden. Om de implementatie van de Codex te vergemakkelijken, werd deze gefaseerd in werking gesteld. Een aantal uitvoeringsbesluiten werd goedgekeurd en trad in de eerste helft van 2010 in werking, waaronder het besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart

2010 betreffende stedenbouwkundige attesten, projectvergaderingen en stedenbouwkundige inlichtingen. Een aantal andere uitvoeringsbesluiten werden goedgekeurd en zullen op het eind van dit jaar in werking treden.

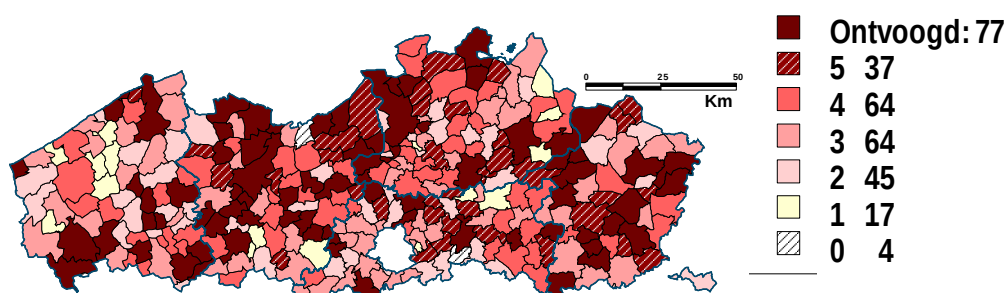
Op deze manier wordt maximaal rekening gehouden met het feit dat de gemeenten, die de regelgeving op de eerste plaats moeten toepassen en operationaliseren, zich de regelgeving eigen kunnen maken en hun organisatie hierop kunnen afstemmen. Ook aan de communicatie en informatieverstrekking naar burgers en betrokken actoren wordt de nodige aandacht besteed, door informatiecampagnes. Ik heb er voor geopteerd om de besluiten die in voorbereiding waren, opnieuw te evalueren met het oog op rechtszekerheid, duidelijkheid en efficiëntie.

Bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is en het besluit over de meldingsplichtige handelingen, werd er uitgegaan van twee hoofdprincipes. Ten eerste werd er zoveel mogelijk naar een eenvoudig tweedelig systeem gestreefd van enerzijds vrijstelling van vergunning en anderzijds vergunningsplicht. Ten tweede werd de melding enkel ingevoerd voor zaken waar de beoordelingsruimte van het bestuur minimaal is omwille van het eenvoudige en gangbare karakter van de betrokken handelingen, of de onderworpenheid aan nauwkeurige stedenbouwkundige voorschriften, verkavelingsvoorschriften of integrale ruimtelijke voorwaarden, maar waar het vrijstellen van de stedenbouwkundige vergunningsplicht niet opportuun is omwille van de koppeling met andere regelgeving (energieprestatieregelgeving, verplichting medewerking van architect e.d.).

Tevens is de operationalisering van de Raad voor vergunningsbetwistingen een feit. We stellen echter een grotere dossiertoeestroom vast dan vooropgesteld bij de totstandkoming van de Codex. Er werden reeds een aantal maatregelen getroffen, maar om voldoende garantie voor een snelle en goede rechtsbescherming te kunnen bieden, zijn bijkomende acties vereist.

Als ik de stand van zaken van het ontvoogdingsproces evalueer, stel ik vast dat er geen sprake kan zijn van een positieve evolutie. Heden staan er nog maar 77 gemeenten op de teller en nog 35 gemeenten voldoen aan de 5 voorwaarden maar zijn nog niet ontvoogd (september 2010).

Ik ben echter van mening dat we de lokale bestuurskracht moeten versterken, en blijvende inspanningen moeten doen om het groeitempo van ontvoogding te versnellen. Dit principe dat sterk verankerd zit in mijn beleidsnota, spoort volledig met de ambities die door de Vlaamse regering werden geformuleerd in het kader van de interne staatshervorming en het groenboek dat werd goedgekeurd op 23 juli 2010.

Figuur: stand van zaken ontvoogding – september 2010 (bron: RWO)

Mijn administratie werkt structureel aan verregaande partnerschappen met relevante actoren (zie Initiatief 23) en met lokale besturen via het Atrium Lerend Netwerk en de relatiebeheerders. Met de operationalisering van het instrument van projectvergadering (zie Initiatief 22) wordt de mogelijkheid geboden dit overleg op formele basis te voeren. De uitbouw van de maximale subsidiariteit impliceert dat het gewestelijke niveau zich terughoudend, constructief en oplossingsgericht dient op te stellen.

Hoewel het Europese filière cohesiebeleid (waar ook ruimtelijke ordening, woon- en stedenbeleid onder vallen) tijdens het Belgische voorzitterschap getrokken wordt door Wallonië is mijn administratie via verschillende kanalen betrokken bij het voorzitterschap. Ik denk hierbij ondermeer aan de deelname van mijn administratie aan de herziening van de Territoriale Agenda.

Bovendien organiseerde ik zelf, in het kader van het Belgische EU voorzitterschap, op 8 oktober 2010 een expertenvergadering met als thema de mondiale uitdagingen voor policentrische regio's en de rol die een strategische ruimtelijke ordening hierin kan spelen. (zie Initiatief 8).

Mijn administratie formuleerde eerder het voorstel om binnen het ESPON (European Observation Network for Territorial Development and Cohesion) programma een onderzoek op te starten naar het monitoren van territoriale prestatie (Territorial Performance Monitoring). Dit project wil een antwoord geven op de vraag in hoeverre regionale planningsystemen effectief een antwoord bieden op mondiale uitdagingen. In maart 2010 werd dit idee door de ESPON stuurgroep goedgekeurd.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 26 Het partnerschapsmodel verder doorvoeren in het ruimtelijk ordeningsbeleid
--

Ruimtelijke ordening is in wezen de ruimtelijke afweging van maatschappelijke keuzen en belangen. Het partnerschapsmodel dat ik hanteer voorziet dat alle ruimtevrage sectoren op een gelijkaardige wijze in de ruimtelijke afweging aan bod komen.

De keuze voor het partnerschapsmodel in het ruimtelijk beleid heeft al tot successen geleid en de ingeslagen weg wordt uiteraard verder bewandeld in 2011.

- Zo zal ik bijvoorbeeld samen met collega-ministers initiatieven nemen om de conclusies en aanbevelingen van de commissie Berx en de commissie Sauwens en de visienota van de Vlaamse regering die op die basis werd uitgewerkt om te zetten in concrete acties en daarmee de doorlooptijd van projecten te verkorten (zie Initiatief 29).
- Met de minister bevoegd voor Leefmilieu wil ik samen bekijken hoe de relatie tussen MER-regelgeving en ruimtelijke planning adequaat kan ingevuld worden binnen het kader van de Europese richtlijnen.
- Het kaderdecreet ruimtelijke economie (zie Initiatief 18), ontwikkeling en sanering van brownfields en de herwaardering van vervuilde bedrijfsgronden kunnen hier als voorbeeld aangehaald worden.
- Ook de sportsector is één van de ruimtebehoevende partners. Er wordt vastgesteld dat deze thans te weinig betrokken worden in de verschillende processen en overlegorganen. Als minister bevoegd voor sport en ruimtelijke ordening zal ik nagaan op welke wijze deze sector meer structureel en volwaardig kan betrokken worden in het ruimtelijk orderingsverhaal.
- Samenwerking met andere sectoren, vb de jeugdsector, moet een permanent aandachtspunt blijven. Zo zal ik loyaal de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de taskforce jeugdverblijven uitvoeren.

Initiatief 27 Maximale subsidiariteit via het implementeren van de interne staatshervorming

Ter versterking van de lokale bestuurskracht, moeten we blijvende inspanningen leveren om het groeitempo van ontvoogding te versnellen.

Het Groenboek interne staatshervorming vermeldt de ambitie om de bevoegdheid binnen de ruimtelijke ordening op te bouwen vanuit 2 beleidsniveaus. Lokale besturen dienen daarbij invulling te geven aan lokale beleidssues. Het Vlaams Gewest dient zich vanuit een principe van selectiviteit te focussen op strategische prioriteiten voor Vlaanderen. Streefdoel hierbij is een bestuurlijke cultuur in het Vlaams gewest te ontwikkelen die meer focust op prioriteiten en een investering te doen in de bestuurskracht van lokale besturen. Ik vraag aan mijn administratie om hiervoor de nodige acties te nemen. Hierbij denk ik bijvoorbeeld aan het optimaliseren van de informatiedoorstroming, aanmoedigen van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, opstarten van een visitatiecommissie.

Binnen de principes van de interne staatshervorming in het betrokken Groenboek zie ik twee sporen. De verdere besluitvorming in het op te maken witboek met betrekking tot de doorbraken² zal uiteraard belangrijk zijn bij de invulling van het BRV. Op korte termijn zal mijn administratie de nodige stappen zetten op vlak van de afschaffing van de verbalisatiebevoegdheid van de provincie, het inzetten op relatiebeheer, een efficiëntere advisering bij planning en de delegatie toewijzing planologisch attest naar de gemeente..

De verdere besluitvorming rond de interne staatshervorming in combinatie met de voorstellen rond versnelling van procedures heeft mogelijks zijn consequentie op de organisatie van de Vlaamse administratie binnen het beleidsdomein RWO. In 2011 zal structuur van en de taakverdeling binnen het beleidsdomein RWO worden herbekeken met als doel de verschillende processen zo efficiënt en logisch mogelijk te laten verlopen.

Initiatief 28 Verder doorvertalen van internationale en Europese beleidslijnen

Mijn administratie zal blijven inzetten op het detecteren en opvolgen van strategische internationale/Europese beleidslijnen met een impact op de Vlaamse ruimtelijke planning. Dit zal onder meer concreet gaan over de rol van territoriale cohesie na de ratificatie van het Lissabonverdrag in Europees en nationaal beleid en de goedkeuring van een nieuwe Territoriale Agenda voor de Europese Unie, voorzien in 2011.

In het kader van het EU-voorzitterschap in 2010 zal Vlaanderen actief inzetten op de opvolging van het Europese proces rond Territoriale Cohesie. In het kader van de toerbeurtregeling heeft mijn administratie op 8 oktober 2010 een vergadering van Europese experts georganiseerd met als thema de mondiale uitdagingen voor policentrische regio's en de rol die een strategische ruimtelijke ordening hierin kan spelen (zie Initiatief 8).

Na de goedkeuring door de ESPON stuurgroep zal het best geklasseerde voorstel in oktober 2010 van start kunnen gaan. Dit project, waarvan ik verwacht dat dit waardevolle inzichten zal opleveren voor het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, zal door mijn administratie worden opgevolgd. Het eindrapport wordt verwacht tegen april 2012.

Met de ratificatie van het Lissabonverdrag is territoriale cohesie erkend als een doelstelling van de Europese Unie. In 2010 en 2011 zal ik mij ervoor inzetten dat de belangrijkste uitgangspunten van dit concept hun doorvertaling vinden in ander Europees beleid. Mijn administratie heeft zich in 2010 ingezet om het nieuwe concept van territoriale cohesie te vertalen in het Vlaamse standpunt over de

² De planning herzien in tot relatie tot een efficiënte, complementaire en transparante besluitvorming; het optimaliseren van de vergunningsprocedures; de vervanging van specifiek toezicht door rapporteringstelsysteem

toekomst van het cohesiebeleid na 2013. Daarbij werken we een denkpiste uit die dieper ingaat op partnerschapsmodellen en de projectmatige en gebiedsgerichte aanpak op Vlaams niveau. Dit debat zal ook de rest van het jaar en in 2011 nog actueel blijven. Hetzelfde is gebeurd bij de discussie over de toekomst van het Europese transportbeleid.

Initiatief 29 Versnellen van procedures: uitvoering van de visienota van de Vlaamse Regering

Zoals gezegd heeft de Vlaamse Regering op 15/10/2010 een visienota goedgekeurd om investeringswerken sneller gerealiseerd te krijgen. Met deze nota worden niet alleen tijdswinsten nagestreefd maar wordt nagegaan hoe de kwaliteit van het proces behouden en zelf verbeterd kan worden. Bij het tot stand komen van de nota werd voortgebouwd op de aanbevelingen van de commissies Berx en Sauwens. Ik zal het komende werkjaar inzetten op de implementatie van deze nota en het uitvoeren van de verschillende acties/onderzoeken die hierin geformuleerd werden met het oog op het versnellen van procedures voor onder meer investeringsprojecten.

Initiatief 30 De digitale bouwaanvraag vorm geven

Begin 2011 wordt de functionele en technische analyse afgerond. Op basis van het resultaat wordt een planning opgesteld voor de ontwikkeling van de verschillende technische componenten van het project digitale bouwaanvraag.

Tegelijkertijd zullen wij in 2011 een procesanalyse uitvoeren om na te gaan waar een digitale afhandeling van de stedenbouwkundige vergunningsprocedure verdere efficiëntiewinst kan genereren en evalueren of hiervoor bijkomende regelgevende initiatieven nodig zijn. Daarbij wordt ook de impact op de andere ruimtelijke processen bestudeerd. Daarnaast zullen we nagaan welke processen gerelateerd zijn aan het project en samen met de betrokken organisaties nagaan welke bijkomende afstemming mogelijk is. Via de stuurgroep en de diverse werkgroepen worden alle stakeholders betrokken bij het project. Via het internet zal ook een communicatiekanaal over het project worden uitgebouwd. Deze fase van het project zal in 2012 afgerond worden.

Initiatief 31 Integratie van de adviesprocedure SARO — VLACORO

Binnen het beleidsveld ruimtelijke ordening wordt vandaag een onderscheid gemaakt tussen een strategische adviesraad (de SARO) en een technische adviesraad (de VLACORO). Ik heb de ambitie om SARO volledig zijn rol van strategisch adviesorgaan te laten opnemen. In de schoot van dit orgaan dient bijgevolg ook de maatschappelijke toets te gebeuren. De technische advisering door de Vlacoro komt te vervallen en de inbreng van de andere beleidsdomeinen kan, wat de projectgedreven processen betreft, gegarandeerd worden via het 2-fasen procesverloop (zie Initiatief 29). Hierdoor wordt niet alleen een dubbele advisering vermeden maar wordt ook de organisatie van de advisering zelf minder complex en organisatorisch vergemakkelijkt.

De ambities van de Vlaamse regering in opvolging van de commissie Berx en de commissie Sauwens vormen een opportuniteit om strategische advisering veel vroeger in het proces te laten plaatsvinden waardoor het maatschappelijk middenveld in de adviesorganen vroeger kunnen betrokken worden. Van zodra de nodige voorbereidende stappen voor de afweging van de alternatieven uitgewerkt zijn (dus in het voortraject) en aan een formele consultatieronde onderworpen worden, lijkt de rol van strategisch advies op zijn plaats.

De eerder technische adviezen bij het inventariseren, onderzoeken, beoordelen van opmerkingen, reacties en adviezen in het kader van een openbaar onderzoek over een structuurplan of uitvoeringsplan vergen enkel technische aanpassingen aan een plan. Deze technische aanpassingen

zijn een opdracht voor de Vlaamse regering, waarbij de administratie de verantwoordelijkheid heeft om het ruimtelijk plan en de aanpassingen voor te bereiden.

Initiatief 32 Gefaseerde inwerkingstelling van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Bij decreet van 16 juli 2010 werden technische aanpassingen doorgevoerd aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Een aantal aanpassingen, doorgevoerd aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bij decreet van 16 juli 2010, machtigen de Vlaamse Regering een aantal regelingen in concreto uit te werken, waaronder

- Het verfijnen van concordanties en het bepalen voor welke bestemmingsvoorschriften van de gewestplannen geen vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bestaat;
- Uit overleg in 2009 met onder andere het Vlaams energieagentschap, de VVSG, de architecten en landmeters bleek dat het samenvoegen van het as-built attest en het EPB-attest niet eenvoudig zal zijn. Vooraleer ik wens over te gaan tot de integratie van de beide attesten, wens ik een aantal knopen door te hakken over de finaliteit van het as-built attest en op welke wijze deze effectief meer rechtzekerheid kan brengen voor de burger. Ik wil hierbij een decretale aanpassing niet uitsluiten.
- Mijn administratie zal een onderzoek verrichten zowel naar een volwaardige vorm van bestuurlijke handhaving die, naast de strafrechtelijke handhaving, een steeds grotere rol zal spelen. Tegen einde 2011 wordt onderzocht op welke wijze een volwaardige vorm van bestuurlijke handhaving naar Nederlands model, naast de bestaande curatieve gerechtelijke handhaving, kan bijdragen tot het bereiken van de strategische doelstellingen van het handhavingsbeleid.
- Bij de opmaak van het handhavingsplan werden enkele pijnpunten vastgesteld die nader onderzocht moeten worden, met name hoe het vermoeden van vergunning zodanig kan worden aangepast dat het nu en in de toekomst kan bijdragen tot een duurzame ruimtelijke kwaliteit en meer rechtszekerheid.

Initiatief 33 Optimaliseren van de werking van de Raad voor Vergunningsbetwistingen

Naast de opvolging van een aantal acties op korte termijn, een tijdelijke personeelsaanvulling en tijdelijk extra werkmiddelen zal ik op initiatief van de minister van Bestuurszaken meewerken aan een structurele aanpak d.m.v. de oprichting van een Bijzonder Vlaams Bestuursrechtcollege, in uitvoering van de aanbevelingen van de commissie Berx.

In afwachting stel ik alvast een samenwerking voorop met het Milieuhandavingscollege voor de aspecten waarvoor dit vandaag reeds mogelijk is.

SD9 Effectieve handhaving met voldoende hoge handhavingsniveaus

Een grotere beleidseffectiviteit, - efficiëntie en vereenvoudiging binnen de ruimtelijke ordening moet samengaan met een effectief handhavingsbeleid. Mijn beleid richt zich naar de uitvoering van het Handhavingsplan Ruimtelijke Ordening, de activering van alle handhavingspartners en het creëren van een draagvlak voor handhaving.

Verslag uitvoering tijdens werkjaar 2009-2010

Dit werkjaar werd overeenkomstig het regeerakkoord het eerste handhavingsplan opgemaakt. Dit werd op 16 juli 2010 vastgesteld door de Vlaamse Regering. Dit handhavingsplan is een nieuw beleidsinstrument binnen het ruimtelijk ordeningsrecht. Het bevat een aantal beleidsregels en formuleert prioriteiten op Vlaams niveau. De inzet van de verschillende handhavingsinstrumenten

wordt bepaald en de taken en opdrachten van de verschillende handhavingspartners worden afgestemd. Het handhavingsbeleid ruimtelijke ordening wordt gestroomlijnd en op die manier efficiënter gemaakt. Een transparant handhavingsbeleid vergroot tevens het draagvlak ervan.

Bij de opmaak van het Handhavingsplan werd rekening gehouden met de aangevoerde elementen uit de parlementaire hoorzittingen van 5 mei en 19 mei 2010, met vertegenwoordigers van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, de VVSG, de SARO, de Inspectie RWO en de Vlaamse Ombudsdienst, alsook met 3 magistraten met kennis terzake.

In uitvoering van de Codex RO werd de Hoge Raad voor het Herstelbeleid omgevormd tot Hoge Raad van het Handhavingsbeleid. De voorzitter en van de leden van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid werden benoemd. Daarnaast werd werk gemaakt van het procedure en werkingsreglement van het Hoge Raad, waarbij toepassing werd gemaakt van de beleidsregels uit het handhavingsplan. Door de goedkeuring van dit reglement kan de Hoge Raad zijn nieuwe decretale bevoegdheden opnemen. Het procedure en werkingsreglement zal op 1 januari 2011 gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

Actieprogramma voor werkjaar 2011

Voor het volgende werkjaar voorzie ik de onderstaande acties.

Initiatief 34 Monitoring van het handhavingsbeleid

Het volgende werkjaar wordt prioritair ingezet op het uitbouwen van een goed monitorinstrument dat de systematische opvolging van het handhavingsbeleid moet mogelijk maken. Dit sluit ook aan bij het project van de digitale bouwaanvraag.

Medio 2011 dienen de procesanalyse en de behoeftestudie te zijn uitgevoerd en moet er duidelijkheid zijn over de rapporteringsfunctionaliteiten van de te ontwikkelen monitoringtool.

Het handhavingsbeleid wordt opgevolgd via volgende rapporteringen:

- Het verslagboek waarin een synthese is opgenomen van de adviespraktijk van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid, zoals voorzien in de Vlaamse Codex;
- De jaarlijkse evaluatie van de benadering van niet-recente overtredingen zoals voorzien in het Handhavingsplan;
- Een halfjaarlijkse rapportage door de Hoge Raad in samenwerking met het Agentschap Inspectie RWO met betrekking tot de stand van zaken aangaande de uitvoering van de beleidsprincipes van het Handhavingsplan.

Initiatief 35 Krachtdadige en gedifferentieerde handhaving

De handhaving dient bij te dragen tot de realisatie van ruimtelijke kwaliteit. Er wordt ingezet op een krachtdadige en gedifferentieerde inzet van het handhavingsinstrumentarium. Overeenkomst de bepalingen van het handhavingsplan wordt een handhavingstraject aangehouden dat bestaat uit een preventieve, rechtsherstellende en een curatieve fase.

Alle handhavingsinstrumenten moeten ten volle benut worden. Bijzondere aandacht gaat naar het operationaliseren van onderbenutte instrumenten, zoals de minnelijke schikking en het as-buittattest.

- Enerzijds wordt maximaal ingezet op preventie. Een grotere gerichtheid op basis van risicoanalyses, een maximale samenwerking tussen de verschillende handhavende besturen en een goede communicatie moeten uitgebouwd worden.
- De nodige aandacht moet gaan naar duidelijke plannen en vergunningen en een goede samenwerking en afstemming met de vergunningverlenende en plannende overheden.

- Er wordt een modeltraject ingevoerd voor de curatieve aanpak. Het agentschap Inspectie RWO krijgt de opdracht om een code van goede praktijk uit te werken voor het doorlopen van het handhavingstraject.

De beleidsregels ten aanzien van de Hoge Raad en de vorderende overheden, inzake herstellvorderingen en het uitvoeren van vonnissen, worden geïmplementeerd, inclusief de specifieke beleidsregels t.a.v. de Hoge Raad. Bekeken wordt of een decretale onderbouw noodzakelijk is om deze specifieke beleidsregels te implementeren.

Initiatief 36 Partnerschap met sterke lokale besturen en wederzijds respect en vertrouwen

De gemeenten zijn eerstelijnsverantwoordelijken op het vlak van preventie en ook voor klachten van bezorgde burgers. Deze sterke lokale bestuurskracht wordt in het bijzonder bij handhaving ten volle nagestreefd.

Het Agentschap Inspectie en de Hoge Raad hebben een ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen, en bouwen deze uit, elk vanuit de eigen bevoegdheid en autonomie. Tussen de Hoge Raad en het agentschap wordt een indicatieve en informatieve samenwerking gerealiseerd, zoals vooropgesteld in het handavingsplan. Administratieve verkokering wordt vermeden.

Door de handavingspartners wordt met verwante sectoren (OVAM, Natuur en Bos, milieu-inspectie, Vlaams Energieagentschap...) controles afgestemd zodoende efficiëntiewinsten nagestreefd kunnen worden.

Tenslotte wordt er een structureel overleg tussen de handavingspartners opgezet.

Initiatief 37 Inhoudelijke prioriteiten: vrijwaren van toekomstige RO – rechtvaardig omgaan met het verleden

De handhavende besturen zetten in op gezamenlijke prioriteiten zoals bepaald in het handavingsplan. De bevoegdheden zijn parallel en de taakstelling is complementair.

Naast deze gezamenlijke bevoegdheden wordt op het gewestelijk niveau toegesplitst op de prioriteiten op gewestelijk niveau.

De systematische herbetekening van niet-recente overtredingen is geen prioriteit. Er wordt op een rechtvaardig manier omgegaan met inbreuken uit het verleden.

Initiatief 38 Een modern communicatiebeleid uitbouwen op twee niveaus

Om het draagvlak voor handhaving te vergroten zal het departement RWO tegen eind 2010 een communicatieplan opmaken dat gekenmerkt is door een tweesporenbeleid:

- een eerstelijnscommunicatie op lokaal niveau
- ondersteund wordt door het gewestelijke niveau, o.m. door het aanbieden van uniforme informatiepakketten, het opstellen van modellen, draaiboeken enz.

Philippe MUYTERS,

Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Bijlage 1: Moties en Resoluties 2009-2010

Met redenen omklede motie van de heer Wilfried Vandaele, de dames Liesbeth Homans en Valerie Taeldeman, de heren Lode Ceyssens en Bart Martens en mevrouw Michèle Hostekint tot besluit van de op 7 oktober 2009 door de heer Dirk Van Mechelen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de verdere uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en de verdere afhandeling van de uitvoeringsbesluiten 152 (2009-2010) - Nr 1 met redenen omklede motie.

Aangenomen in de plenaire vergadering van 21 oktober 2009

Bespreking:

Op de in deze motie aangehaalde problematiek wordt in de beleidsbrief zelf in detail ingegaan. De vermelde uitvoeringsbesluiten (projectvergaderingen, vrijstelling, melding, declaratief attest weekendverblijven) zijn definitief goedgekeurd. Rond de besluiten inzake vrijstelling en melding wordt in het najaar een infocampagne gelanceerd.

In het kader de evaluatie van de typevoorschriften zal gewerkt worden aan een verdere verduidelijking van artikel 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en hoe moet omgegaan worden met het aangeven van een bestemmingscategorie aan een zonering in een gemeentelijke plan van aanleg.

Beleidsnota Ruimtelijke Ordening 2009-2014. Met redenen omklede motie van de dames Mercedes Van Volcem en Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen en Sven Gatz198 (2009-2010)

Nr 4 met redenen omklede motieAangenomen in de plenaire vergadering van 17 maart 2010

Bespreking:

Beleidsbrief gaat in op het opstellen van het nieuw RSV, de uitvoering van het eerste RSV via afbakeningsprocessen, het beleidsplan Ruimte, enz.

Voorstel van resolutie van de heren Johan Sauwens, Sas van Rouveroi, Bart Martens, Jan Peumans en Lode Vereeck, mevrouw Mieke Vogels en de heer Dirk de Kort betreffende aanbevelingen aangaande de versnelling van maatschappelijk belangrijke investeringsprojecten: Sneller door Beter 395 (2009-2010) - Nr 1 voorstel van resolutie. Aangenomen in de plenaire vergadering van 3 maart 2010

Bespreking:

Zie passage over versnelling van investeringsprojecten.

Met redenen omklede motie van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceysens en Bart Martens en de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint en Karin Brouwers tot besluit van de op 17 maart 2010 door de heer Dirk Van Mechelen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het handhavingsbeleid inzake ruimtelijke ordening in Vlaanderen 455 (2009-2010) - Nr 1 met redenen omklede motie

Aangenomen in de plenaire vergadering van 31 maart 2010

Bespreking:

Zie onderdeel handhaving

Actualiteitsmotie van de heren Ludwig Caluwé, Patrick Janssens, Bart De Wever, Carl Decaluwe en Bart Martens, mevrouw Sophie De Wit en de heer Dirk de Kort tot besluit van het op 31 maart 2010 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de door de Vlaamse Regering aangekondigde oplossing voor de Antwerpse Oosterweelverbinding - 470 (2009-2010) - Nr 1 actualiteitsmotie

Aangenomen in de plenaire vergadering van 31 maart 2010

Bespreking:

Op 22 september 2010 heeft de Vlaamse Regering gekozen voor het tunnelvariant-tracé. Dat moet nu verder uitgewerkt worden en vertaald worden in een ruimtelijk uitvoeringsplan, vooraleer de vergunningsaanvraag kan worden ingediend.

Masterplan 2020: bevoegdheid Hilde Crevits.

Bijlage2: Ruimtelijke uitvoeringsplannen

Tabel 1: Ruimtelijke uitvoeringsplannen volledig afgewerkt

Onderstaande gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen werden definitief vastgesteld tijdens het afgelopen werkjaar (periode midden juni 2009 - eind september 2010).

<i>Stedelijke gebieden</i>	
Afbakening grootstedelijk gebied Antwerpen – omgeving Sportpaleis	21 mei 2010
Afbakening grootstedelijk gebied Gent – deelproject Parkbos	9 juli 2010
<i>Poorten en gebieden van de economische structuur</i>	
Specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Lanaken	27 november 2009
Regionaal bedrijventerrein Heirenbroek	4 december 2009
Specifiek regionaal watergebonden bedrijventerrein Zwartenhoek	26 maart 2010
Specifiek regionaal bedrijventerrein met watergebonden karakter Niel	2 april 2010
Afbakening zeehavengebied Zeebrugge	19 juni 2009
Terminalzone internationale luchthaven Zaventem	9 juli 2010
<i>Verkeers- en vervoersinfrastructuur</i>	
Op- en afrittencomplex A10/E40 te Aalter	3 juli 2009
Hoogspanningslijn Lillo-Zandvliet	2 oktober 2009
Spartacus : lijn Hasselt-Maastricht tussen Diepenbeek en Bilzen	15 januari 2010
<i>Gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur</i>	
RUP Cluster Kalkense Meersen	26 maart 2010
RUP Clusters Durmevallei	26 maart 2010
RUP Polder van Vlassenbroek, Grote en Kleine Wal, Zwijn en Groot Schoor	26 maart 2010).
<i>Gebieden voor toerisme en recreatie</i>	
Golf Winge, Tielt-Winge	20 november 2009
Domein Zangersheide, Lanaken	20 november 2009

Tabel 2: Lopende ruimtelijke uitvoeringsplannen waarvan de procedures worden afgerond

Voorlopige vaststelling tijdens volgend werkjaar	Stand van zaken/ eventuele randvoorwaarden bij timing
<i>Stedelijke gebieden</i>	
Afbakening Vlaams strategisch gebied rond Brussel	Plenaire vergadering 27/09/2010
Poorten en gebieden van de economische structuur	
Afbakening zeehavengebied Oostende;	
Historisch gegroeide bedrijven Deba NV en Nevelland vzw te Nevele;	
Groeves Algri - Lugo N.V. en Artilaval N.V. te Dilsem-Stokkem en Maasmechelen	afhankelijk van timing lopende plan-MER-procedure
Cargill te Herent	
Dirk Apers te Moerbeke	afhankelijk van lopende plan-MER-screening door departement Landbouw en Visserij
De Coninck NV te Kortenberg;	
Landbouwbedrijf Deprince te Houthulst	afhankelijk van initiatief departement Landbouw en Visserij inzake plan-MER-screening
Landbouwbedrijf Oeyen te Arendonk	afhankelijk van initiatief departement Landbouw en Visserij inzake plan-MER-screening
BRB O'Cool – Drongen	
Van Wellen te Kapellen	afhankelijk van plan-MER-screening door Agentschap Ondernemen
HGB Vergo bvba	
HGB wijnhandel Cooreman NV te Dilbeek.	
Verkeers- en vervoersinfrastructuur	
Hoogspanningsstation Zomergem;	
Afbakening gebieden natuurlijke en agrarische structuur	
Haspengouw-Voeren Vallei van Gete, Melsterbeek en Graasbeek	bijkomend actorenoverleg i.f.v. bijstelling voorstel ontwerp-RUP najaar 2010
Vallei van de Helderbeek, Hokselaar	gekoppeld aan positief planologisch attest NV Manil Beringen en afhankelijk van lopende plan-MER-screening door departement Landbouw en Visserij
Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur "Vallei van de Kammerbeek en Haagbeek"	afhankelijk van lopende plan-MER-screening door departement Landbouw en Visserij

Herstructurering Vissenakker en omgeving (Kinrooi);	afhankelijk van bijkomend actorenoverleg
Zandruggen en depressies van Stekene en Puivelde	afhankelijk van verder onderzoek en vooroverleg
Erfgoedlandschap Abdij van Westmalle	
Gebieden voor toerisme en recreatie	
Golf Beveren;	

Definitieve vaststelling tijdens volgend werkjaar
Stedelijke gebied: Afbakening regionaalstedelijk gebied Brugge
Regionaal bedrijf : NZM Grit NV in Dessel
Verkeersinfrastructuur: Noord-Zuidverbinding N74
Verkeersinfrastructuur: spoorproject lijn 27A "Oude Landen" (Antwerpen-Ekeren)
Gebied natuurlijke en agrarische structuur : Sigmagebied Cluster Dijlemonding
Delfstoffen (ontginning) : Klei van de Kempen

Tabel 3: Ruimtelijke uitvoeringsplannen op te starten in het kader van lopende planningsprocessen

Afbakening stedelijke gebieden	
Afbakening regionaalstedelijk gebied Leuven	De plan-MER-procedure is lopende: de richtlijnenvergadering planMER –is gehouden in juli 2010
Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk	De plan-MER-procedure is opgestart (gunning opdracht).
Strategisch stedelijk project: RSG Aalst (herziening Siezegem)	Onderzoek tot Plan-MER door stad Aalst
Strategisch stedelijk project: Kievitplein fase II	Behandeling opmerkingen screening

Afbakening gebieden natuurlijke en agrarische structuur	
Zwinpolder	Vooroverleg opgestart // vooroverleg met actoren in juni 2010
De Gavers	Vooroverleg opgestart // vooroverleg met actoren najaar 2010
Heverleebos - Meerdaalwoud	Vooroverleg afgerond
Landbouwgebieden en beekvalleien tussen Helchteren, Peer, Meeuwen en Bree	Opstart vooroverleg najaar 2010
Molenbeek, Bavegemsebeek, Bijlokebeek, Letterbeek, Kottombeek en zijbeken	Opstart vooroverleg najaar 2010
Bouvelobos, Hemsrodebos en steilrand van Moregem	Opstart vooroverleg najaar 2010
Ettenhovense Polder	Voorbereiding gestart
Ettelgemse Gemene Weiden, Palingpotweiden, Pompje, Paddegat-Schobbejak en Kwetshage	Voorbereiding gestart
Nederdaalbeek en zijbeken, Spichtenberg, Drappendries, Bosheide, Donderij en Rubbrechtsbank	Opstart vooroverleg najaar 2010
Liereman en omgeving ten zuiden kanaal Dessel-Schoten	Timing afhankelijk van resultaten 'raamakkoord' natuur/landbouw
Vallei van de Grote Nete tussen Heist-op-den-Berg en Zammels Broek	vooroverleg opgestart
Vallei van de Oude Kale en Appensvoorde (incl. Vinderhoutse Bossen)	Opstart vooroverleg najaar 2010
Kravaalbos	Timing afhankelijk van resultaten opgestart strategisch project
Vallei van de Aa en Kleine Nete tussen N19 en Grobbendonk	BVR "ten vroegste eind 2010 in procedure"

Poorten en gebieden van de economische structuur	
Poort: Zeehavengebied Antwerpen	De plenaire vergadering kan plaatsvinden nadat een gemotiveerde afweging is gemaakt van de milderende en natuurcompenserende maatregelen en een consensus bestaat omtrent het actieplan.
Poort: Zeehaven Zeebrugge 2de fase	onderzoek opportuniteit actualisatie strategisch plan of ad-hoc aanpak voor problematieken van uitbreiding transportzone en VEN-compensatie Sashul.
Poort: Zeehaven Gent	Uitwerking van de nog niet gedetailleerd bestemde koppelingsgebieden en beperkte wijziging van het bestaande RUP (beperkt tot wijzigingen aan buffergebieden of overgangsggebieden ter ondersteuning van de leefbaarheid van de woonkernen of van het stedelijk gebied grenzend aan het zeehavengebied)
Regionaal bedrijf: D'Ieteren te Drogenbos	04/01/10 positief planologisch attest afhankelijk van plan-MER VSGB
Regionaal bedrijf: Wanzele te Moerbeke-Waas	03/05/10 positief planologisch attest Plan-MER-screening door departement Landbouw en Visserij.
ENA: Genk Zuid West (en eventueel Termien)	gerelateerd aan planMER procedure en timing (2010)
ENA: Tervant	gerelateerd aan de plan MER procedure

Verkeers- en vervoersinfrastructuur	
Oostelijke tangent Sint-Niklaas	afwachten resultaten planMER
N60 Ronse	afwachten resultaten planMER en onderzoek noodzaak RUP (afhankelijk van ontwerp)
wegverbinding NX Kapellen-Stabroek	afwachten resultaten planMER

Recreatie en toerisme	
Golf Sint-Gillis-Waas	planMer 4e kwartaal afgerond
Tweede Golf in Knokke-Heist	planMer 4e kwartaal afgerond
Golf Postel	Timing afhankelijk van MER-screening
Lokaal vliegveld: Zonevreemd vliegveld Overboelare te Geraardsbergen	19/04/10 positief planologisch attest, relatie met AGNAS Plan-MER-screening door BLOSO/Toerisme Vlaanderen

Gemeenschapsvoorzieningen in het buitengebied	
Gevangenis Beveren	Aanpassing stedelijk gebied Antwerpen
Remo site	Afhankelijk van timing planMER

Delfstoffen (ontginningen)	
Klei van Ieper en Maldegemklei	BOD goedgekeurd op 28/11/2008
Alluviale klei en Polderklei	BOD goedgekeurd op 20/02/2009
Kleigroeve Argex	Opstart Plan-mer procedure

Bijlage 3: Regelgevingsagenda — Ruimtelijke Ordening

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	Vereenvoudiging?	RIA?
afronden KT-herziening RSV	VCRO		Actualisatie van RSV cfr Regeerakkoord opmaak en publicatie gecoördineerde versie	Begin december		/
lopende planningsprocessen finaliseren	VCRO		zie tabel 2			
gewestelijke processen opstarten in uitvoering van het RSV	VCRO		zie tabel 2			
lopend onderzoek afronden			selectie kleinstedelijke gebieden, militaire domeinen			
Omkadering detailhandel	VCRO		Opmaak van omzendbrieven 'Kernversterking en Winkellinten' en 'ruimtelijk afwegingskader voor de inplanting van grootschalige detailhandel' Uitwerking van een voorstel tot aanpassing van het besluit over de toelaatbare zonevreemde functiewijzigingen Onderzoek naar de invoering van een harde algemene maatregel tegen uitzwermen van baanwinkels - Onderzoek naar een methode om kernwinkelgebieden aan te duiden	Najaar 2010		
Opmaak Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BVR)	VCRO		opstellen groenboek, met consultatie en raadpleging alle betrokkenen en geledingen van de maatschappij		JA	
grond- en pandenbeleidsplan	DGPB					

beleidskader hernieuwbare energie	VCRO							
BVR projectvergadering	VCRO			actieve promotie				
herwerken financieel instrumentarium	VCRO + decreet leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimtes			Voor de planschadevergoeding zal onderzocht worden of de gerechtelijke procedure kan vervangen worden door een administratieve procedure. Het systeem van planbaten wordt geëvalueerd en bijgestuurd Tenslotte wordt een coherent geheel van subsidiëring uitgebouwd				
Snellere procedures	VCRO			hertekenen van procedures waardoor sneller kan overgegaan worden tot de realisatie van maatschappelijk gedragen investeringsprojecten. Cfr commissies Berx en Sauwens cfr aanbevelingen taskforce versnellingen	2011	JA	X	
BVR typevoorschriften	VCRO			Verfijnen van concordanties en bepalen voor welke bestemmingsvoorschriften van de gewestplannen geen vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bestaat onderzoek hoe typevoorschriften meer ruimte kunnen laten voor infrastructuur.				
BVR adviesverlenende instanties	VCRO			onderzoeken hoe de sportsector structureel en volwaardig kan betrokken worden bij RO.				

	VCRO			cfr conclusies van het witboek		
integratie van de Vlacoro en de SARO tot één adviesorgaan	Decreet 10 maart 2006 + VCRO				voorjaar 2011	JA
opmaak uitvoeringsbesluit as-buittattest	VCRO			in uitvoering van de VCRO	Najaar 2010	
administratieve handhaving	VCRO			onderzoek naar volwaardige vorm van bestuurlijke handhaving		
vermoeden van vergunning	VCRO			onderzoek naar toepassing vermoeden van vergunning		
Raad voor Vergunningsbetwistingen	VCRO			optimale werking Raad meewerken aan structurele aanpak dmv oprichting Vlaams bestuursrechtcollege		

Toelichting per kolom:

1. Geef de titel van het initiatief.
2. Geef aan welke bestaande regelgeving "betrokken" is bij het regelgevingsinitiatief, bijvoorbeeld te wijzen en/of ter uitvoering ervan. Dit kan ook Europese regelgeving zijn.
3. Indien het regelgevings- of beleidsinitiatief juridisch gezien binnen een bepaalde periode moet uitgevoerd worden (bijvoorbeeld de omzetting van een Europese richtlijn), geef dit dan duidelijk aan.
4. Vat de beleidsdoelstellingen of de beoogde effecten van het beleidsinitiatief kort samen, zoals beschreven in de beleidsnota.
5. Beschrijf kort de te doorlopen fases en hun timing (bv. geplande agenderingen op de ministerraad).
6. Geef aan of het initiatief een vereenvoudiging betekent.
7. Geef aan of een RIA voor dit beleidsinitiatief wordt opgesteld. Indien dit niet het geval is, geef dan aan waarom niet (uitzonderingsgronden).